

Lui Badea Năstasă Creta

*țăran fruntaș din satul Broșteni
comuna Drăgușeni județul Fălțiceni*

deta care am auzit toate aceste cântece.

Bădiță Năstasă,

Ce fericit sânt, că putem sta o ieacă
| Je vorbă !...

Sânt aproape 6 ani de când am părăsit
! sătișorul vostru drag, pitulat sub dealurile'
și colinele dintre apa Moîdovii și a Șiretului,
în care am petrecut cei mai frumoși ani ai
tinereții mele .. Doamne cum mai trec anii!..

Mi să desvăluie și acum limpede în
suflet acea zi mohorâtă de toamnă, când
ne-am despărțit cu lacrimi în ochi, unul de
altul.

„Du-te domnișorale cu sănătate și cu
Dumnezeu înainte! Noi te vrem să rămâi
în sat dascăl, dar dumneata trebuie să treci
și pela școlile cele mari din București, acolo
• unde să învață din adâncul cărților!....

i
i

Sfatul tău, iubite prietene —, izvorât din sufletul curat și supus a! țăranului nostru, care nu șovăiește niciodată dinaintea unei datorii cât de grele, — mi-a fost cel mai puternic îndemn pentru a trece cu fruntea sus peste toate piedicele care mi-au stat în cale.

Viața mea zbuciumată și plină de chinuri ; așa cum o petrece oricare student sărac ce are îndrăzneala să vină în acest târg mare; își găsea totdeauna alinare, când mă gândiam la traiul vostru și mai greu și la tine dragul meu prieten, în care am cunoscut tot ce are mai curat și mai sfânt, sufletul neamului nostru.

Pribegind pe ulițele pline de lume grăbită din orașul acesta mare și gălăgios lîn gândul meu să redeșteaptă un crâmpei din viața voastră. ȚE în dricul verii. Toate ogoarele sânt împânzite de oameni Ia prășit. I în arșița nemiloasă a soarelui te văd pe tine îndoit de șale și plecat spre pământ, lovind din greu cu sapa în pământul grunzuros

și uscat. Alătura lucrează cu fața înnăbușită de zăpușală nevasta dumitale. Ca lajumatate de obraț de voi, zace' pe pământul gol un copilaș vioi ce tot gunguref și să joacă cu niște petricele. De dogoarea soarelui îl apără niște frunze triste și pâlite de boz agățate pe două bețe_____

iLa doi pași de mititel, se vede un flăcăuaș cât oomidă de mare, cu cartea într'o mână și cu funia vacii, ce paște mohorul de pe haț, în cealaltă./ E copilul dumitale mai mare, care învață la școală.. Dar cine cunoaște și cine încearcă să afle de traiul vostru greu?.. Mi să rupe inima de jale când mă gândesc la copilașii tăi. Cei mai mari au isprăvit școala primară. Ce vioi și isteți erau ei Ia carte!... Totuși sânt sortiți să rămâie acasă-cu vitele la păscut, ca și atâția alții din satele voastre,

Pentru voi sânt încă închisă școlile cele mari dela târguri, unde învață acuma mai mult copiii altor neamuri străine!_____

Copiii voștrii nu sânt vr<dnici să

i
|
f
j

,
J
,
:

},
•
j
j
\
|

meargă ia școlile orășănești. Ei trebuie să rămâie în sat !a coarnele plugului!. învățătura dela târguri cere întreținere multă și grea, peste slabele voastre puteri.

Ce mare înlesnire a fost pentru voi, școlile care să deschisă pe la sfârșitul războiului, în satele cele mai mari din cuprinsul țării. Atunci au plecat, cu traista pe spate și pe jos, o grămadă de copilași din comuna noastră, care astăzi, după ce au trecut prin mari și grele nevoi, au putut isprăvi cu bine școala normală, iar unii chiar și liceul; și au ajuns și ei oameni cu multă carte, spre folosul copiilor voștri de astăzi . Dumnezeu să dea sănătate stăpânului școlilor de atunci, care s'a gândit și • la soarta celor dela sate !...

Tare aș vrea să știu despre traiul vostru de acum ? Pământul care vi l-a împărțit Vodă drept răsplată pentru vitejia voastră fără samăn din timpul războiului, cred că v'a ușurat nevoile ? Și Jnu e departe vremea când veți arăta lumii că și pe tărâmul

învățăturii, odraslele voastre știu să mănuiască tot așa de bine condeiul, cum mănuiesc acum coasa și sapa !. {.

*

• Doamne !ce frumoase zile am mai petrecut odată, când stăteam amândoi la gura hoarnei și în vreme ce viscolul sufla cu putere afară tu îmi povestiai cu atâta farmec din vremea veche, despre acei oameni cu sufetele dârze, și acele legende și credințe, uitate acum !...

* Când omătul se ochia, prevestind primăvara, tu mă făceai să simt împreună cu voi, bucuria ce v'o aducea noul timp;.

—„Primăvară muma noastră
Suflă bruma din fereastră,
Și omătul dila dos,
Să pornesc pi câmp voios !...

ICând frunza în codru să încheia și-aduci aminte de pribegiile noastre •?/Ți- aduci aminte când am plecat împreună, după sărbătorile Paștelui la Bâtca Smeilor ? ..

\ Ce bucurie pe mine în acea zi din luna lui Prier, când ne-am hotărât să pornim, a doua zi de noapte, la locul mult dorit. /

I De cu sară făcusem pregătirile de plecare. Când m'am sculat, luna ca o seceră, împânzită de o purpură argintie, să înălța pe *cer.*) Comoara cu sflederul și cu carul cel mare să apropiau de amezăJBoii mergeau înaintea carului ținând tot țală.JFa-ta împăratului ducea coromâsla cu cofele de apă. Crucea cea mică îi lumină calea. Străjile veghiau spre miezu-noptii. Drumul robilor schipea mereu. /Luceferii străluciau ca pietrele cele scumpe și găinușa să pitula după o pală de nouraș.iAm pornit-o amândoi liniștiți și veselIIPrin sat era liniște adâncă. Unde și unde să auziâ câte un hămeit somnoros de câne. l Am coborât pe ulița satului, ce trece pela orândă tot la vale. Pe zoana drumului să zăriau buruieni de rostopască.) Am trecut pe lângă un gard de câtină înverzită și am ieșit din sat, dând în

;
^
j
|
(
<
^ I
'
t ;
.
|
U
J
;
f
j
||

bahna boirească la coada heleșteuluU Zorile începeau să să reverse. Cucușii cântau de ziuă,\iar dumneta îmi povestiai:

„Zorile domișorule sânt un buhai care trebuie să calce dialungul pământului de când ies zările și până când dă răsăritul soarelui. Pi cari s'o tâmplă să-1 întâlnească boul în calia lui, îl prifaci în duh necurat!...

înfiorat de această minune mare, pe care mi-o istorisiai cu atâta credință, eu mergeam tăcut și cu frică în urma dumitale. f Pe bahnă aburea un val cald de vânt, aducând o miroznă de flori de calce. fCristeii cu penele castanii roșietice fugiau prin' iarbă strigând: „naști, haști, naști! J..IHaidăii stârniau vitele din staniște. Pârăuașul cu surul lui liniștit împrăstia în preajmă-i o răceală plăcută, i Din spre iazul Cazacului veniau sunete de tălânci. I Florile îmbrobodite în rouă, începeau să să desvelească./

Din bahnă am luat-o pe^ sub poala dealului Nisipăria Holmului, îndreptându-ne spre heleșteu. Ciocârliile se înălțau la cer,

Văile munților sânt încă împânzite de negura nopții./ Dealurile acoperite cu pajiști și păduri se întind în fața noastră. Valea Moldovii, Holmul, Bursucăria și alte văi din preajmă, sânt înecate în negura dimineții. Fermecați de frumseția meleagurilor, ați început a cânta amândoi, într'o melodie veche poporană:

— „ieti, ieti neguriță
 Di pi văi, di pi culniță
 Di pi apa Moldoviții,
 Di pi rauguru răchiții;
 Di pi pana sturzului,
 Di pi frunza stuhului;
 Să văd coama murgului.
 Și chica voinicului!_____

Melodia cântecului vostru era așa de duioasă și cuvintele așa de potrivite cu priveliștea ce o aveam în față, încât eu am crezut că ele au fost zămislite de voi în aceea clipă de frământare a sufletului. Intrăm în pădure. În mâna dreaptă avem mladă cu smidărie deasă, în mâna stângă, cărpiniș.

\ Bâtea Smeilor, ținta drumului nostru,
 I «ă înalță spre zorit ca o căciulă de uriaș.
] , Ajungem la gura șleahului. De aici o luăm
 i spre miezu-nopții pe o sosea nouă, până la
 \ podul lui Alecu, Mantaca zis și Surcică, unde
 î odinioară, îmi spueai, era velniță și tot aici
 j fusese mai de mult, lăcașul haiducilor, care
 ;• ieșiau la șleah înaintea drumeților, ziua în
 ^ j; nămiaza mare. Dela podul lui Surcică ne
 rj abatem spre dreapta, întrând pi-un colnic,
 \ în pădurea deasă. Mergem pe drumul căprioarelor.

I i Din fundul codrului se aude fluieratul
 j mierlelor și glasul trist a lui Florea, ce tot
 t strigă pe fratele său Cucu, ne-a întovărășit
 T în tot drumul nostru prin pădure. Pe deasupra copacilor, ciocârliile, te fermecau cu cântecele lor din rai. Privighetoarea amuța câinii să sară la căpușă: „huuiu, huuiu, huuiu!, nia, nia, nial, hâss, hâss, hâșș!, Gri-vei, Turuzan, țâni-măi!...

I La rădăcinele copacilor să întinde corul de flori primăvăratice. Viorelele și răș-

chișorașii albaștrii stau tot smocuri ici și colo pe sub tufe de smidării. Brebeneii, pi pigioii și toporașii unde și unde câte ur. mănunchi. Scrada verde ne fură privirea la tot pasul. Poarta raiului și dumbrașnicul te îmbătau în cale cu mirosul lor plăcut. Covorul alb și galben al florilor de Paști să împânzia la rădăcina copacilor, presărat din loc în loc cu mămlușcă, alior și miera ursului.

Intr'un luminiș, înconjurat de suihari de fagi și carpeni, am dat de ciuboșica cucului, coada cueoșului și de florile roșietice albăstriei, numite aișor.

Pe la prânzișor eram în păraul Mătioii.

- 'Căile cu picioarele galbene și cu aripile întinse să legănau în văzduh, strigând ploaie. Turturica își cânta numele pi-o mlădiță de arin. Ciștițele cu gușa roșie sburau în stoluri. Fugăii pluteau pe sub tulpinele copacilor, zărind tot cei din coadă în frunte.

↳ luăm spre amiază pe matca păraului,

în susul apii. Pe mal să văd lespezi de piatră, netede ca masa. |

La prânz am ajuns la fântâna lui Bunduc. Această fântință așezată în inima codrului este făcută ca o boltă și împrejur are cruci împodobite. De aici o luăm spre Răsărit, pe muchea unei coline de deal. Urcăm prin pripoare, țurâni și desimi de codru.

— „Pi aicia domnișorule, sânt *locuri tari!* mi-ai zis dumneata, Și într'aderâr, aveai dreptate, căci cale mai bine de un ceas, cât timp am străbătut aceste locuri, am trecut numai prin, tihăraii umbrite, hogașe, văgăuni, hagaie și țurâni. Când am scăpătat după un dâmb iacă în fața noastră o poiană înconjurată de giugaștrii, veniși și palteni, în mijlocul căreia se afla un tău. Din tău își trăgea obârșia un sfârâc, care-și mâna apele verzui, la vale în adâncul pădurii.

Ciocănitorele cu ciocul lor tare, pâraiau prin trunchiurile gorunilor. Tulpanele!» cu pe-nele mândre ciripeau prin caturi; iar geițele

de culori albastre, găgăiau pe ariciile «arpenilor, îmbătrâniți de vreme.

Dăm în poala Bâtcii.

De aici o luăm pe un colnic împodobit pe amândouă părțile cu ciufari și sufhari, căzuți de chidia și omătul mare de atunci patru ani. După ce urcăm mai multe dâmburi și pripoare în pieptiș, la prânzul cel mare ne vedem scăpătați sus, pe țiglăul cel mai tonali, pe Bâtca Smeilor[sau Scările Domnului.

Acest pisc măreț așezat în tăria codrului nestrăbătut are înfățișarea unor scări uriașe, de unde și numele de „Scările Domnului”, întinderea pe vârf nu este așa de mare, abia de câteva obrațe în lung și în lat. Tot așa și copacii, ia numai niște cârtaci și ciufari. Singurul copac mare, este un stejar cu crăcile întinse ca niște brațe în care ne-am suit cu ajutorul unui, flrepeleag. Din piscul copacului aceluia mare, priveliștea era mândră de tot.

În pre zorit să vedea Târgul Lespezilor
CU casele sale tăbluiteși cu fabrica de sti-

clărie, așezate pe malul stâng al Șiretului. După el, dealurile Hărlăului să perdeau în zarea drumului îndepărtat. Liniile șerpuite ale Șiretului par ca niște fire crețe de be-teală argintie. Satul Dolhasca să împânzește pe la poalele dealurilor împădurite.

Spre Miezul Noptii, Tătărășii, marele sat de ungureni corciți, să întinde în toată mărimea sa. Deasupra lui, Probota cu sfânta mănăstire zidită de Petru Vodă să ivește numai o leacă • de după niște pripoare împădurite.

În spre ocnă, copacii depe Bâtca Rujii, Lac și Descălicătoare să văd ca o perdea veide. Alătura satul Homița înghemuit într'o poiană încunjurată de trei părți cu pădure.

Dar vederea cea mai măreață o aveam spre Asfințit.

Piscul Căprienii cu cei doi copaci din vârf, să ridică peziș, parc'ar fi vrut să iasă la lumină peste toate colinele împădurite. Drăgușenii, mândru sat de pe apa Moldovii, acoperea cu mărimea lui trei coline de deal.

Valea largă a Moldovii, cu apa sclipitoare ca o cordică de argint, să întindea dinaintea ochilor noștri până la Tupilați, dincolo de Morile Zavului. În lungul șesului cu sclipiri aurii, dintre apa Moldovii și streșina Carpaților, să lămuresc satele presărate pe sub crâmpoie de codru.\

Dar/ceace ne-a răpit mai mult privirea au fost munții!. ,].

Doamne bădiță, frumoase locurhmai sânt pe acolo! De când am plecat din satul vostru, am colindat în fiecare vară, toți munții țării noastre, da meleaguri ca acele dela noi, n'am mai văzut!....

Și acum îmi apare, vie în minte, priveliștea aceia. Ceahlău falnic, mândru rege al munților Moldovii, să înalță în negura drumului depărtat, ca o mănăstire uriașă cu turlele spre Miezul Noptii. In preajma lui munții Horaiții, Sihlii, Petru Vodă și mulți alții să ridicau la nouri, după multe șiruri de haiăuci și obcine, ca niște stoguri fără margini. Mai spre Miezul Noptii să întindea șira

lungă și pădurită a Halăucii. La poalele Carpaților, după dealul dela Boiște să vedea Văratecul cu mândra-i mănăstire de maice și cu culmea dela Ciungi, așezată ca un parapet în dosul lui.

Târgul Neamțului cu vestita lui cetate, să arată numai pe jumătate, fiind pitulat după dealul dela Răttcești

De pe Bâtcă să vedeau devale, cioatele de copaci, ca niște mei culcați.

-- „Vezi dumneata colo spre Asfințit în zarea culmilor, lângă găvanul acela, un țig-lău ? -- m'ai întrebat.

— Văd! răspunsei eu.

— Apoi acolo, lângă găvatiu acela, e muntele cu coama verde Pleșu, la poalele căruia este mănăstirea dela „Sfântă" !... .

Dându-ne jos din copac, am *dat la tainițe. Aceste sânt niște hrube, trei la număr, săpate-adânc în stanele de piatră. La gură sânt strâmte și înfundate de pământul risipit și de frunzele copacilor căzute an cu an. In năuntru în schimb, erau foaric largi și adânci,

după cum am oblicit noi cu ajutorul unei nuele lungi de alun.

— „Ce știi despre aceste vizunii mari ? te-am întrebat.

— „Ia numai niște jâții și povești auzite din bătrâni! mi-ai răspuns.

— „Spune-le, spune-le! mai grăii eu și dumneta gata totdeauna Ia istorisirea faptelor bătrânești, ai început a grăii:

— „Apoi aicea în tainițili aiestia, o fost în vechime domnișorule, curțile zmeilor. Aiștia ierau tari răi și îndrăsneți, căci vinieu în Uda și furau fetili celi frumoase aii gospodarilor.

Oamenii din aciaștâ pricină au părăsit satul și s'au așezat în altă parte.

Mai târziu, după smei, au sălășluit aici haiducii codrilor cari prădau prin meleagurile noastre. Tați banii și tăte odoarili câți li furau, li aseundiau în Bâtcă Ia cuptoarili aiestia. Dila o bucată di vremi hoții s'o împraștiet cari încotro și niști oameni di Tă-taruși oblicind di lucru aista, s'o urcat aici

sus. Cu ii ierâ și un țagan. Oaminii l-o sâlit pi țagan să să vâri iei întâi.

Și i-o dat drumu în gios pi o funii. Țaganul o agiuns într'o căsoaie undi să afla o ușă cu o lacată cât un ciaun di mari și două grămezi di galbini.

Un marțafoi în straii nemțăști i-o ișât înainti:

— Ci umbli pi aicia măi țaganl ? i-o zâs.

Țaganul spăriet răspunsă:

— „Am auzât boiarule, că sânt bani și lucruri minunați aici și am vinit și ieu să văd minunia aiasta!...

Niamțul i-o dat un ban di aur, povățuindu-l:

— Na-ți acest ban scump, da să nu-l dai nimărui!...

Țaganul o luat banul, s'o prins di funii și o ișit la lumină. Afară o spus tovarășilor lui tătă pătărania și i-o rugat și pi ii să nu spue la nimeni istoria aiasta.

De nu știu prin ci întâmplare oblici Domnița lui Mihai Sturdza dj acest lucru

minunat și chemând pi țâgan la curția-i din Cristești i-o luat banul.

Și iaca așa cu țâganul nostru.

Tot pi vremea lui Mihai Sturdza, s'o scos și chiatră di aici, atunci când ș'o clădit Domnitorul, palatul dila Cristești. Și minunia iui Dumnezău... Spun bătrânii : cât scote zaua, noaptea să astupă la loc.

Când trăia Beizade Vital, ficiorul Domnitorului, era aicia foișor în vârvul unui gorun cât Ciahiăul di mari. El viniă câte odată și să suia sus, ca să priviască în tăt cuprinsul moșii sali întinsă; iar în zalele mari state chiar la masă.

Mai spun bătrânii că tot aici la Bâtcă și-o făcut Voivodul Ștefan niște scări. Și din piscul goronului celuia mari, priviă în cuprinsul Niamțului și a Sucevii, ca să vadă când vin hoardili dușmani asupra locurilor. Di pi vremea aceia i-o rămas dealului și numiria di „Scările Dumnului”. — Mândrețe de locuri și oameni, ierau pi atunci prin ținuturile noastre, Domnișorule !...

Când dumneta ai isprăvit de povestit ne-am așezat jos pe un covor de flori și am scos merindea din traistă. Ni să pusese soarele drept inimă și trebuia să mâncăm. In preajma noastră ciocârliile cântau.

Vântul aburea și făcea ca frunzele codrului să să freamăte neîncetat.

Tufele de salbă moale și de curpen alb să încâciau în toate părțile.

Lăicerul de flori să împânzia de pe vârf și până devale la poale.

Acolo mi-ai arătat dumneta o buruiană cu florile roșii, pe care ai spus că o numiți teletin.

Ne-am ridicat și luându-ne rămas bun dela stejar, flori și tainițe, am plecat.

Din spre Asfințit veneau huete grele de tunuri în bătae. Codrul le primiă cu mahnire și le alungă mai departe, vestind căminurilor triste, războirele și învrăjmășirile dintre oameni.

Eră în vremea bejeniei și răzmeriții celei mari.

Scoboram pe acelaș colnic înpodobit cu copaci căzuți. **Soarele** eră trecut de ameză. Flăcăul Dumitru, doinește:

— „Frunză **verde** peliniță,
Gătește-mă măiculiță,
Di-un cal bun și di-o suliiță
Și di-o biată pușculiță,
Că'n **iest vară**-i răzmeriță !...
Di-un cal **bun** di călării,
Ca **să plec** în bătălii...

Dela poalele Bătcii am schimbat calea apucând **spre** Miezul Noptii, pe un **drum** de pădure acoperit cu iarbă **verde**.

Ciorile cârâiau pe crăcile copacilor. Corbii negrii ca păcura croncăneau cerând carne. Ulii se repeziau **după** pradă. Dam **într'un** păltiniș, Pițigoii își alcătuiă cuiburile prin scorburile copacilor și **prin** smidăriile de sânger. Cap în turturăși învârtiă gâtul cântând : „tâ, tâ, **tăi**... Sturzul cânipiu, vornicul păsărilor de pădure, flueră **prin** tufari. Trecând **printr'un** făget am dat **într'o** poiană. Aici

I mult ne-am minunat de frumusețea unui sorb. Eră înalt de trecea pe deasupra tuturor copacilor și drept ca o lumânare.

- Din poiană, mai străbatem un aluniș și eșim din pădure, dând în Mătioaia.

— „Aici mai de mult o fost sat de ungureni și un făgădău," mi-ai spus.

vSoarele era la ojană. Stoluri de presuri zbor pe deasupra noastrăA

S Băeți rumeni și bucăiași la față, mânvitele la pășune. Trecem iarăși pârâul Mătioii înconjurat de lozii pletoase, de răchițică și răchitei.

Când am ajuns la o fântână, ne-am întâlnit cu d-l Chihai al pădurii.

/Străbatem câteva racle de ogoare și dăm din nou în pădurea deasă. \

Soarele să îutunecă. Pale de nori îatunecoși să ivesc pe bolta cerului. țVântul să pornește și o bură de ploaie mărunță și deasă începe să cadă pe deasupra codrului! Tunetele se stârnesc și fulgerele pornesc.

— „Hai răpidi sub sulharul aista de fag! mi-ai spus dumneta cu grabă.

— Să știi dila mine domnișorule : fagul este binecuvântat de Dumnezeu să păzască de fulgere și tunete în vreme de furtună pe tați drumeții fără adăpost!...

După un răstimp de vreme norij, s'au risipit. Ploaia îndată a contenit și mândru soare s'a ivit din nou și mai măreț.

Am plecat de sub fag, lu|nd-o apostoiește la drum. tPământul eră ghiftuit de apă. Păsările cântau cu mult mai drag. Codrii abureau de ploaie, t

Eșim din pădurea deasă, dând în sosea. Mai mergem un conac de cale și iată-ne în deal la pădure. De aici am luat-o prin Ghindă, scoborând printre tufe de ciritei și mncieș. Trecem prin locuri răpoase și ponorite și scăpătăm după o jidovină. Zăgrăelele stau tot tufe în calea noastră, iar dumbrăviie de brăile^că albastră împetrițează ogoarele. După ce tăiem peste o cărare înconjurată de

I scai voinicesc și crânguri de aluniș, ne op-
rim pe un tăpșan cu iarbă verde. ~

— „Cred că-i cii ostinit di atâta drum domnișorule ? Să măi stăm o leacă gios, povestea cântecului: chică un om dtnt'r'un copac și tot mai stă două, trii zâli să să odihnească, da mi-te-noi ?...

— „Bădiță Năstasă, — te-am întrebat eu —, nu știi dumneta de ce-i spune acestei s brumene, scai voinicesc?...

Și mi-aduc aminte că mi-ai povestit.

„Cică odată s'o pornit de prin părțile noastre, o tabără de cară în țara de gios. Cu căruțașii aciâ să aflau și doi băeți la o căruță. Și cum mergeau ii așa pi un drum întins, fără nici o fântână, fără nici un copac, s'o rupt un cui dila căruță băeților și o ieșit răscolul care țane dranghinii.

\ „CM di făcut bădiță ?, o grăit cel mai I nic, cătră cel mai mari.

| „Să tăiem o tulchină di scai și să fa-
\ cem driul, i-o grăit frati-su. Zâs și făcut. Aiasta ierâ pi înainte de amiază.

Căruța fiind direasă, tabăra porni înainte, lera într'o zi curTîuna lui Cuptor. Căldură și nădușală.nemai pomenită. Când ierâ soarele la toacă, zăpușala să domoli. Nori negrii și groși împânzire cerul albastru. Fulgerile să iviră. Vântul năprasnic trănriă și luă tot din cale. Scoibana începuse. Bieții căruțași aflați în mijlocul câmpului fără adăpost, căzură pradă mâinii lui Dumnezeu. Carele să răsturnară. Vitele rupsără giugurile și spăriete fugiau pe câmp.

Da cii doi flăcăuși nu pătiră nimic. Scaiul avusă darul să-i păzască de furtună..

Și iaca di atunci luă numili aciastă buruiană di scai voinicesc l Ne-am sculat de jos și am plecat. Trecem pe lângă un hu-ciag, dând în ogoarele omenești.

Oamenii ară din zori. Ciorile umblă în urma plugului, căutându-și hrana. De aici o luăm pe un răzor, până în Berceni. în urma noastră să aud glasuri de cântări- băr-bătești :

— „Colo *n dial în cirîtei,
S'o ivit trii voiniceii,
Caii suri porumbăceii,
Ș'aceia-s maică di-a m«;
Și'n calțați cu iminii,
Și'n capiti pălării,
Și pi trup cu straii verzi,
întră'n codru nu-i mai vezi...

Sânt flăcării dela pluguri.

Când am ajuns acasă, soarele scăpata în asfințit, punând cununi de aur pe creștelele munților îndepărtați. Halăuca era învăluită într'un noian de foc. Soarele să prăvăli încet după munți și amurgul înserării să lăsă asupra sățișorului nostru. Oamenii trudiți să întorc dela munca câmpului. Pălcuri de flăcări și fete îmbujorați de focul tinereții urcă cântând priporul din vatra satului. Vin vacile la muls și în noaptea care să lasă tristă deasupra satului, strălucesc în bătătura caselor, focuri vii.

* *

După ce ți-am reamintit drafă prie-

tene de viața trăită împreună, altă dată, să-ți spun ceva și despre cum trăiesc eu aici.

În acest oraș mare am întâlnit oameni cu învățătură multă. Aici am aflat case unde se găsesc clituri mari de tot felul de cărți pentru cetit. Aici sânt școlile cele mai maritale țării noastre, aici trăiesc cei mai învățați cărturari ai neamului.

Dela început am fost cuprins de o lume nouă și de un nou câmp de învățătură. Totdeauna însă n'am uitat de viața voastră simplă și curată, dragul meu prieten, și de câte ori nu ași fi vrut s'o mai retrăiesc încă odată!... Dar știi eu? Voi mai putea-o întâlni în drumul vieții mele?

Singura mea mângâiere de acum, o găsesc numai în mijlocul cărților și mai ales într'un colț din biblioteca mea, unde păstrez caeteie, în care am izbutit să rup și să aduc în preajma mea, o parte din viața voastră fără de prihană", așa cum a-ți putut să o înfățișați în cântecele și legendele voastre.

Și de câte-ori sufletul meu este cătrănit de cititul cărților străine, venite dinspre soarele apune, deschid filele și retrăiesc o viață nouă și sănătoasă, viața pe care am cunoscut-o în mijlocul vostru.

Îmi spuneai odată, că tare ai mai dori să vezi capitala țării noastre.

Să știi însă dragă prietene, că aici portul și limba voastră sânt disprețuite. Aici să vorbesc alte limbi. Boerii noștrii învață întâi o copiii lor limba franțuzască și numai când îi dan la școlile statului își aduc aminte și de limba aspră a țării lor. Îți povestiam eu odată, dacă-ți mai aduci aminte, că s'a vărsat și sânge pentru limba țării, pe străzile acestui târg mare.

Înainte de a sfârși această scrisoare, te rog tare mult, dragul meu prieten, să primești un sfat dela mine.

Rămâi liniștit în satul tău sălbatec și părăsit, fă-ți datoria și de acum înainte față de legile țării, respectă pe Vodă și pe toți cărturarii mari ai neamului nostru; și nu în-

cercă niciodată să afli de viața dela oraș,]
ori să cauți să părăsești satul tău; căci atunci
vei plânge, așa cum a plâns și un frate al:
tău necunoscut :

„Trandafiru rău tânjăști,
Dacă-l săpi di undi crești;
Tot așa tânjăsc și eu,
După sățișorul meu!..

Mă închin cu sănătate,
Al dumitale prieten, care nu te uită niciodată,
Qh. Cardaș

București, 5 Ianuarie 1926.

Cântece de jale

- î. - X L I X .

I.

La podețul ciel di-alamă
Plângi ciel ci n'ari mamă
La podețul ciel di chiatră,
Plângi ciel ci n'ari tată,
La podețul cu doi brazi,
Plângi ciel ci n'ari frați,
La podețul ciel cu flori,
Plângi ciel fără surori,
La podețul cu doi peri
Plângi ciel ci n'ari veri,
La podeț cu micșuneli
Plângi ciel ci n'ari veri.

*
* *

II.

Frunză verdi rug') di muri
Pi su' poală³) di păduri
Să duci-o nevestă'n lumi;
Să duci dila bărbat
C'un păr galbăh cheptănat

Cu pruncul nibotizat.
Pruncul îi tot gângâia³⁾
Ia din gură-aşa zâcia:
— Pruncule nu gângâi
Pi-aici îi păduria mari
Şi stau hoţii la cărări :
Pi-aici îi păduria deisă
Hoţii 'n cărari-au să iasă.
Bini vorba n'o sfârşit
Hoţii'n cărari-au ieşit.
Frunză verdi ş' lalia
Ii din gură-aşa zâcea:
— Ci eşti fată, ori nevestă
Pruncul gios din braţă-l lasă !
— Taie-mă prin foc rit-i da
Pruncul gios nu l-oi lăsă.
Fă-mi tu Doamni-un legănaş
într'un vârî di pältinaş.
Acolo când o ploua
Pruncul neu ni s'o scâlîda
Ş'o gândi că-i maică-să.
Frunză verdi bujoraş
într'un vârî di pältinaş

Straşnic gioaeă-un legănaş
Şi'ntrânsul uh cuconaş⁴⁾...

*

* *

III.

— Păsăruică păsăriâ
Puişor di rânduniâ
Dacă ieşti din ţara mia
Spuni-mi tata ci făcia?
— Iei caru' şi-l şinuia⁵⁾
Tot di moarti să gătia!..
— Păsăruică păsăriâ
Puişor di rânduniâ
Dacă ieşti din ţara miâ
Spuni-mi maica ci făciâ?
Maica ta pani cocia
Tot di moarti să gătia!...
— Păsăruică păsăriâ
Puişor di rânduniâ
Dacă ieşti din ţara miâ
Spuni-mi fratili ci făcia?
— Iei calul şi-l potcoviâ
Tot di nuntă să gătiâ!...
— Păsăruică păsăriâ

Puișor di rânduniâ
Dacă iești din țara miâ
Spuni-mi sora ci făcia?
— Soră-ta la gherghef) cosă
Pi maică-ta că plângiâ
Și **di** nuntă să gătiâ.
Sădi la gherghef și coasă,
Nu știu coasă, ori discoasă
Că lacrimi pi pânză varsă !...

* *

IV.

Frunzuliță brad molid
Ci ti legini făr' di vânt;
Făr'di vânt, făr'di ploită
Făr'di liac⁷⁾ di negi riță;
Făr'di vânt, făr'di puteri
Făr'di liac di mângâieri?
— Altă frunză ș'o pară
Di ci nu m'aș legănă
Că mă doari inimă:
C'o pus stăpânul di gând
Să mă taie la pământ :
Să **mă** facă pătrăreli,⁸⁾

- 40 -

Să mă pui 'n cotiugeli,⁹⁾
Să mă ducă'n târgureli,
Să mă facă pătureli,¹⁰⁾
Să mă ducă'n grosureli,¹¹⁾
Să moară voinici pi ieli.
Și părinții di-a lor jăli...

* *

V.

Cucue cu peni murgi¹²⁾
Vara vii, vara ti duci
Mă mjer sângur ci mănânci?
— Mânânc putrigai di tei
Și cânt în codru temei;¹³⁾
Mânânc putrigai di-alun
Cânt în codru cu glas bun;
Mânânc putrigai di fag
Și beu apă dintr'un lac
Și cânt codrului cu drag»

*

* *

VI.

Săraca frunza di fag
Multi-mi spuni c'am să trag ;¹⁴⁾

- 41 -

Săraca frunză di tei
Mult îmi spuni c'am să chei;
Săraca frunză di-alun
Mult îmi spuni că-s om bun;
Dară frunza cia di-arțar
Tot îmi spuni că-s tâlhar.

VII.

Ardă-ti-ar un foc năcaz
Di tânăr copil ti-am tras !..
Di ti-ar tragi ori și cini
Di tânăr copil ca mini.
Nici nu fur, nici nu omor
Nici nu pot trăi ușor;
Alții fură și omoară
Și trăiesc în a lor țară.

*

VIII.

Frunză verdi foaie lată
Când ieram la maica fată
Mâneam turtă coaptă'n vatră¹⁴⁾
Și rasă cu răzătoarea

- 42 -

Și-mi iera fața ca floarea;
Mâneam turtă coaptă'n spuză¹⁶⁾
Imi-ierâ fața ca ș'o rujă.¹⁷⁾
Da di când m'am măritat:
Mânânc pâni cum îi spuma¹⁸⁾
Și mi-i fața cum ie huma ;
Mânânc pâni și beu vin
Pun ia inimă venin;
Mânânc pâni și beu beri
Pun la inimă dureri.

*

* *

IX.

\ Rămâi taică sănătos
Ca un trandafir frumos ; 1
Rămâi maică sănătoasă
Dacă n'ai fost bucuroasă,
Să mă vezi sara prin casă,
Diminiața stând la masă,
Albă, tânără și grasă
Ca o garoafă frumoasă.

* *

- 43 -

X.

Frunză verdi ș'o sulfină
 Străină-s dragă străină,
 Ca ș'o floari 'ntr'o grădină.
 Da nici floaria nu-i străină,
 Că-s trii, patru 'ntr'o tulpină ;
 Bati vântu ș'o desbină
 Rămânî și ia străină.

*

* *

XI.

Frunză verdi trii măslini
 Ardi inimioara'n mini
 Ca 'ntr'un cuptoraș cu pâni;
 Ardi, ardi nu pria ardi
 Numai pară nu sloboadi.^{o)}
 Când ar slobozi și pară,
 Ași ieși pi prisp'afară,
 Ș'ași strigă 'n gurița mari:
 Veniți frați, veniți surori
 Și-mi dați mână di-agiutori.

* *

- 44 -

XII.

Di urât mânca-I-ar focu
 Am să-mi lăs casa și locu
 Di urât ardă-I-ar para
 Am să-mi lăs locu și țara.
 Di urât mă duc pi lumi
 El să țini tot di mini.
 Di urât mă duc di-acasă,
 'El di mini nu să lasă.
 Fugi urâți di-acole,
 Că am cu cini mă mângâe!
 Fugi urâți di-acole,
 Să vie nădejdia^{2^)} me.
 Fugi urâți și mă lasă,
 Nu stă cu mini la masă ;
 Fugi urâți și mă lasă
 Nu-mi chică bele²¹⁾ prin casă;
 Fugi urâți și mă lasă,
 Că ieu am alta frumoasă,
 Fugi urâtule din prag
 Să vie cini mi-i drag! ..

- 45 -

^

Ardă-ti-ar legi noroc
Când ti-ași prindi la alt loc
Di trii părți ieu ți-aș dă foc.
Din trii părți
Cu lemni verzi
Și di-o parti
Cu uscați,
Știu că nei făcut dreptăți!...
Ardă-l focu și potopu
Pi ciel ci-o 'mpărțit norocu.
Când s'o 'mpărțit norocu
leu m'am tâmplat cu plugu :
Tari bini s'o 'mpărțit
Că puțân ni s'o venit.
Când s'o 'mpărțit binili
leu ieram cu vitili:
Tari bini s'o 'mpărțit
Că puțân ni s'o venit.
Când s'o 'mpărțit scârbii!*)
M'am tâmplat cu dânsâli :
Tari bini s'o 'mpărțit
Că mulți ni s'o venit...

* *

- 46 -

XIV.

Când a dă din chiatră lapti
Atunci faci străinul frați;
Când a pușcă, pușca goală
Faci străină soțioară³³⁾
Și dușmanca sorioară,
S'o lichești la inimioară.
Ia să faci foc și pară
Și spargi pi subțioară
Și iesă din tini-afară.
Când a pușcă pușca goală
Faci străina soțioară
Și dușmanca sorioară.
Când a pușcă, pușca ș'un pistol
Ș'aciela să fii gol
Faci străinul frățior ..

XV.

Foiliță ș'o laie
Maică măculița me
Când ierai cu mini gre:
Să fii mărs maică 'n păduri
Ca să rădici Ia nueli

- 47 -

I

Și să mă faci bucățali;
Să rădici la lemni verzi
Să mă faci mii di bucăți.
Maică tu când m'ai făcut
Doamni bini ți-o părut.
Cu chicioru.mă legănai,
Cu driapta țâță îmi dai,
Din buză mă sărutai
Cu gura mă blăstămai.
Blăstămai blăstăm di foc
Ca să nu mai am noroc.
Să umblu din sat în sat
Ca cucu din brad în brad
Nebăut și nemâncat;
Să umblu din țară'n țară
Cu straili²⁴⁾ subțioară
Să n'am ci mânca 'ntr'o sară\...

XVI.

Dila noi dumbrava-⁵⁾ 'n gios,
La stejarul cel tufos,
Cântă turturica gios.
Ș'asa cântă di frumos

Tătă frunza chicăjjios ;
Ș'asa cântă di cu jali
Cadi frunza gios în vali.

*

XVII.

Ici îi tină⁸⁾
Ici îi baltă⁸⁷⁾
Ici îi nevستیța moartă.
Ici îi tină
Ici îi glod²⁴⁾
Ici îi bărbățeiful mort,
N'am parali să-1 îngrop:
Părăluțe nici un ort²⁹⁾
Pânzișoară nici un cot³⁰⁾J

XVIII. -

Frunză verdi iarbă grasă
Pi cia vali întunicoasă
Vini moartia mânioasă
C'o săcuri și c'o coasă.
— Mă rog moarti mă mai lăsă
Că nu mi-i bărbatu-acasă

Și-i la **crăsmă** după masă;
Ș'am o casă di copii
Ș'o sută di datorii.

*

* *

XIX.

Părinții di mult 'averi
Mă țineau di-o mângâieri.
Când o fost la măritat,
Nu s'o uitat cui m'o dat.
S'o bucurat la argint³¹>
Și m'o dat după urât.
Argințalul sădi 'n ladă
Și urātu stă pi vatră;
Argințalul sădi' 'n casă
leu cu urâtul la masă;
Argințalul s'o cheltuit
Urâtul m'o 'nbătrânit.
Fugi urâtuli din prag
Să vii cini m-i drag;
Fugi urâte di-acole
Să vii nădejdia rae.

* *

- 50 -

XX.

Tot pi drum pi lângă gard
Lumia-mi zaci că sânt bat,
leu di trii zâli n'am mâncat.
Tot pi drunj^ și pi carari

> Lumia-mi zaci că-s bat tari
leu nu mai pot di picioari.

*

* *

XXI.

Gios pi malu Bistriți
Plângi-un copilaș străin.
— Fugi copiii mai la vali,
Că vini Bistrița mari!
— Las' să vii, să mă mâie
Că n'am tată să mă țae
Nici maică să mă mângât!..

XXII.

— „Oiță, oiță,
Ci paști peliniță?
— „Ca să-mi vii țată,
Să duc la mieluță,
Ca s'o cresc drăguță!...

— 51 —

XXHL

Bati vântu printri munți,
 Mi-aduci dori di părinți;
 Bati vântu printri brazi,
 Mi-aduci un dor tiila frați,
 Bati vântu printri flori,
 Mi-aduci-un dor di surori.
 Bati vântu, iarbă culcă,
 Doru di frați mă usucă;
 Bati vântu iarba scoală,
 Doru di frați mă omoară.

*

XXIV.

Frunză ș'o laliâ
 Bună ni-i vremea
 Ră ni-i inimă
 Niagră ca tină.
 Ca tina di vară,
 Și di primăvară,
 Călcată di cară;
 Și di dobitoaci,
 Mergând la otaci,*-)

Și la iarmaroaci, ^{3*})

încolo și 'ncoaci.

*

XXV.

Frunză rozmalin,
 Voinicel străin;
 Străin și sărac,
 Nimărui nu-i drag.
 Undi stă și poposăști,
 Iei gazdă nu-și mai gășăști.
 Frunză rozmalin,
 Voinicel străin;
 Străin și bogat,
 Tuturor-li-i drag.
 Undi stă și poposăști
 Acolo gazdă 'și gășăști!..

*

XXVI.

Frunză verdi rozmalin
 Vai di lin, vai di pelin,
 Vai di copilu străin,
 Că slujăști la stăpân !..

Și slujăști, nu-i plătești
Și tot hacu³⁴ i-l oprești;
Și slujăști cu dreptăți
Și-i dă hacu giuraătati.

*

XXVII.

Frunză verdi pădureț,
Oliolio, frați răzleț!
Ci nu vii să ni mai vezi?
Că di când ti-ai răzlețit,
Pi la noi n'ai mai venit
Să vezi cât ești di jălit!
Cum ti plâng surorili
Și ti piâng sărmanii!
Pi toati cărării.
Cum ti plângi cia măi mari,
C'un păr galbăn pi spinări,
Curgi frunza gios pi vali;
Cum ti plângi cia mijlocii,
Cu rochița naramgii,³⁵)
Curgi frunza di pi gii;
Cum ti pângi cia măi mică,

Cu rochița di-ală*tâncă,³⁶)
Curgi frunza di pi luncă,
*

XXVIII.

Măicuță când m'ai făcut,
% Doamni bini ț'o părut:
Cu chicioru mă legănai,
Cu driapta țăță îmi dai,
Din buză mă sărutai,
Cu gura mă blăstămai.
Blăstămai blăstăm di foc,
Ca să nu mai am noroc;
Să umblu din sat în sat,
Ca cucu din brad în brad,
Nebăut și nemâncat;
Să umblu din țară'n țară,
Cu straili subțioară
Să n'am ci mânca 'ntr'o sară!,

XXIX.

Frunză verdi ș'o alună
Pi sub cier și pi sub lună

Mergi-un mânz cu iarba'n gură.
Nu ştiu mânzu-i, ori îi leu
Ori e puşorul neu.
Când aşi ştii că-i puiu neu
leu la dânsu-aşi alergă
în braţă că l-aşi luă »
în faţă l-aşi sărută.
Foaie frunză trii laleli,
Pi sub cîer şi pi su steli
Merg-un pâlc³⁷⁾ di rînduneli;
Da nu-i pâlc di rînduneli,
C'acelia-s surori di-a meii!...

*

XXX.

Sloişor di ghiaţă reci,
Iarna vini, vara treci,
Şi n'am cu cini-o petreci.
Treci vara bogată
Vini iarna duşmancă;
Treci vara ca o pâni,'
Vini iarna ca un câni,
Şi stă di vorbă cu mini.

Ia din gură m'o 'ntrebat:
— Da astă vară ci-ai lucrat,
Di ieşti gol şi disbracat?
Iarnă ieu că i-am strigat:
— Am şăzut ş'am şuerat.
Şi prin codrii m'am plimbat!..

*

XXXI.

Frunză verdi ş'o agudă,
Cucu cântă,
Mierla zaci:
— Nu-ţi be banii măi voinici,
Că bani-s făcuţi la câmp,
Tot pi ploaie şi pi vînt;
Şi bani-s cheltuitori,
Doar di ai gînd ca să mori ;
Şi banii s'or cheltuii
Doar di ai gînd a muri.

#

XXXII.

Frunză verdi-avrămiască
Puică di dragostia noastră,

O ieșât un nuc în coastă.
Nucu-i nant și frunza rară
S'o strâns cucii di prin țară
Și cântă di ^să omoară.
Sus la vârful nukului,
Cântă tata cucului;
La poalili nukului,
Cântă mama cucului;
Iar mai gios la rădăcină,
Cânt'o pasări străină.
— Taci cucii nu mai cânta
Coi luâ pușca ș'oi dâ
Și clonțul ți l'oi farma
Limba'n gură ță-i mușca
Să n'ai cu ci măi cânta.

*

XXXIII.

Frunză verdi trii gârnatii
Țini-o bini măi îordachi, *
Țini-o lungă,
Să ni-agiungă.

+) Un lăutar din partea tocului.

Să ni-agiungă pi la toți,
Pi la toți pi Ia nepoți.
La voinici cu caii murgi³⁸⁾
Cari-or măi vără pi-aici;
Di varat-or mai vară
La Moldova sărmana.
Di-ar fi Moldova Ia cruci
Di trii ori pi zi m'ași duci;
Da așa că-i mai diparti,
Nu pot mergi făr'di cârti,³⁹⁾
Că mi-i drumu prin orașe.
Și mă 'ntriabă di răvașe.⁴⁰⁾
Doi mă 'ntriabă,
Doi mă liagă;
Și mă liagă cot la cot,
Și-mi dă Prutul să-l înot.
înotai la giunățati,
Maica mă plângi la spati;
Prutule înota-ti-ași tot,
Maica mă plângi di mort.
Prutule apă gioară⁴¹⁾
Faci-ti-ai niagră cernială,
Malu tău o mesișoară,

Stuhul tău o penișoară,")
Ca să scriu o hârtioară,
S'o trimăt la maica'n țară,
Să-mi dia bani di cheltuială,
Și straii di primenială*³⁾)
Ș'un cal bun di călării
Ca să plec în bătălii.
Să știi maică să mă cați,
Intri munți, întri Galați.
De-i vidiâ steagu'n picioari,
Să știi maică că-s mai mari;
De-i vidia steagu plecat,
Să știi maică c'am chicat.

XXXIV-
Frunză verdi di-alior,
La livada- lui Ion,
Tăti păsărilor dorm;
Numai una n'ari somn,
Tot umblă din pom în pom,
Și strigă : „Ion, Ion !
C'o făcut moarti di om.

- 60 r-

/

XXXV.

. *

Duci-m'oi și n'oi vini
Să văd cini m'o dori :
Grădina cu florili,
Mama cu surorili;
Stratul cu garoafili,
Tata cu nurorili.
Di m'o dori cineva
Înapoi m'oi înturna.

*

XXXVI.

Cuculeț di piști jâi,*⁴⁾)
Ci mai faci, di undi vii,
Da di mândra me ci spui?
Mândra ta tari-i chefoasă*⁵⁾)
Sădi la gherghef și coasă;
Nu știu coasă ori discoasă
Că mulți lacrimi mai varsă.

*

XXXVII.

— Aliti, Aliti un' să ti gășasc?

— La pământu di cheii,
La iarba di busuioc.
Undi iarba crești,
In patru să 'nplitești!...
Și 'n vârful mărgărintărești.⁴⁶⁾

*

XXXVIII.

— Cruciuliță crucia me,
Știi ceva di frati-meu?
— Frati-tu-i la gre belea⁴⁷⁾:
Bati chica⁴⁸⁾ călcăili,-
Barba genunchii),
Și mustețile umirili.

XXXIX.

Biru-i greu,
Podvada-i⁴⁸⁾ gre,
Fugi puicuță di-cole,
Că am cu cini-mă mângâie\

*

XL.

Uiti maică urātu
Cum îmi poartă inelu

leu îl cer ca mi-l deii
El zaci că să mă ieii.
Când aș ști că m'ar lua
Singură m'aș spânzura.

XLI. '

Frunză verdi baraboi,
O vinit vremea di-apoi,
Să punim primari din noi,
Să judici pi ciocoi :
Primărița cu altiță⁴⁹⁾,
Primarili cu bondiță⁵¹⁾,
Și giudică cu credință;
Primărița cu tulpan⁵²⁾,
Primarili cu suman,
Giudcă'n boieri amar;
Primăriță cu casâncă⁵³⁾,
Primarili cu cojoc,
Giudică'n boieri ciț foc;
Primarili cu opinci,
Primăriță cu catrință⁵⁴⁾,
Giudică'n boieri di viță.

XLII.

Vini Turcu pân' ia mal
 Și tot strigă : „Aman, Aman !
 Înapoi săctiman⁵⁴⁾
 Că nu-i din noi bre olan !...^{5a)}

*

XLIII.

Frunză verdi rostopască
 Săraca raiaua⁵⁷⁾ noastră,
 Cini s'o măi stăpâniască;
 Ori Rușii din țara rusască,
 Ori Nemții din țara nemțască?

*

XLIV.

Di-ar ști omu ci-ar păți
 Nici din casă n'ar ieși;
 Di-ar mai ști omu cievâ
 Nici n'ar be, nici n'ar mânca;
 Di-ar ști omu ci-ar agiungî
 Ar ofta și tot ar plângi.

*

- 64 -

XLV.

Frunză verdi trii laleli,
 - Săracili nemureli,
 Undi-s ieu și undi-s ieli,
 Piști garduri di nueli,
 Tari mai trăiesc cu jăli!..

XLVI.

Frunză verdi lobâdă,
 Tătă lumia-i slobâdă,
 Numai ieu stau la 'nchisoari
 Și c'on frati-al meu- mâi mari,
 La Ieși la grosu^{6k)} cel mari.

XLVII.

Mierhișcă, mierlușcă,
 Sora me mierlușcă,
 Tu-i peri di pușcă ...
 Tu n'ai ascultat,
 Cum ti-am învățat,
 Cui bu ț'ai mutat:
 Sus mierlă pi-un crac di-alun,

Apreapi mierlă di drum,
©ărăuș⁵⁹⁾ pi drum trece,
Strămuraș⁸⁰⁾ mierlă rupf
Și'n puii tăi azvârle ..
Eu ț'am spus,
Mierlă ț'am spus,
Tu n'ai ascultat,
Cuibu ț'ai mutat...
Ș'oi vini 'ntr'o sară bat
Și ț'oi da cuibu su' pat.

*

XLVIII.

Frunză verdi rozmarin,
S'o dus cucul ciel bătrân,
Și s'o dus la Rusalim,⁶¹⁾
Ș'o lăsat puii di chin;
I'o lăsat pi-o rânduiniâ,
Să-i mai hrăniască și ia.
Și cucu când o venit,
Puii mari că i-o găsit;
Da puii îi stau în cai
Când la dial, când mai la vali
Și tot dau ca să-I omoari.

XLIX. *

Mânânc pâni și beu vin,
Pun la inimă venin;
Mânânc pâni și beu beri,
Pun la inimă dureri.

*

*

CÂNTECE OSTĂȘEȘTI

— L. — LX. —

Frunză verdi spic de orz,
Cini-o stârnit :⁶²⁾ hai la sorți⁶³⁾.
Putrezi-i-ar carnia'n gros
Și ciolanili pi gios;
Și sângili la tănțari
Chelia'n târg la dubalari⁶⁴⁾

*

LI.

Frunză verdi mintă criață,
Of, aman, aman!
într'o Gioi di diminiață,
Of, aman, aman!*)
Pi-o negură pi-o ciață,
Stau ostili față'n față.
Strânsă 'n câmpu di război,
Acolo sântem și noi;
Chică unu, chică doi,

*) Se zice după fiecare vers.

Chică o mii dintri noi;
Chică doi lângă carari
Iaca vini-o fată mari,
Și li-aprindi o lumânări.
Ofițeru di-a călări
lei striga 'n gurița mari:
— Fugi fetiță din cărări,
Că soldatului îi dat,
Ca să moaVă împușcat,
Fără om din a lui sat,
Fără lumină la cap;
Fără lumină di său,
Fără om din satu său;
Fără lumină di ciară,
Fără om din a lui țară.

LII.

Foaie verdi di-asomie,
Mă suii în dial Ia vie,
Mă uitai în Sloboză
Văzui casa mia pustie.
Numai una nu-i pustie
Ș'aceia-i cânățelărie⁶⁵⁾,

Șăd doi logofeți""") și scrie.
Toată ziua scriu la cărți⁶⁷⁾
Iară noâptia pun peceți
Să trimiată 'n alti părți;
în alti părți și 'n alti sati,
La flecăi ca să să gati:
Cu cămeși mari, cu guleri lati,
Pălării cu copuri⁶⁸⁾ 'nalți;
Cu cprdeli⁶⁹⁾ stângeni⁷⁰⁾ }
Să pleci în bătălii!..

LIII.

Frunză verdi di-alior,
Plângi-mă maică cu dor,
Că și ieu ț'am fost ficior.
Am scos boii din »ocoJ,⁷¹⁾
Și i-am pus la plugușor,
M'am dus pi dial la obor,⁷²⁾
Nici-o brazdă n'am brăzdat,
Paznicii m'au încunginrat,
In murali m'au legat;
In curăli lustruiți
Cât îi trăi să țai minți;
In curăli încrucișați⁷³⁾

Când ti'mbraci bini-ți măi șadi
Frunză verdi di măr dulci,
Sui mămuță 'n dial la cruci,
Di vezi Cuza ciim ni daci.
Cum ni duci ca pi boi,
Și ni tundi ca pi oi,
Și ni dă păru 'n gunoi.
Părul meu cel gălgrior ")
La maiuru sub chicior,
Frunză verdi di dudău
Strângi, maică păru neu ;
Și ni-l strângi 'n buzunari
Și-l scoati la zâli mari
Ca să-l plângă feti mari;
Și-l scoți la sărbători
Ca să-l plângă trii surori,
Și-l scoati Duminica
Să-l plângă ibovnica.

LIV.

Frunză verdi ș'o para
Hei, hai, hai inimă și iar hai!

Bati vântu papura
Hei, hai, hai inimă și iar hai! *)
Să pornești tabără.
Tabăra de soldăței,
Tari-s 'nalți și subțirei!..
Și să duc în altă țară,
Undi nu-i grâu nici sacară,
Numai .sângi până'n scară.
Sângi di-a Muscalului;
Până'n cheptu calului;
Da-i mai mult di-a Turcului
Până'n scara murgului! ...
*

LV.

Colo'ndial la ciritel,⁷⁶⁾
S'o ivit un hrănicer,
Calu sur porumbăcel,⁷⁶⁾
Dă-mă maică după iei!...
— Dragu mamii nu ti duci,
Hrănicer îi gre bele
Chic'un ordin și țâ-1 ie

*) Se repetă după fiecare rând.

Tu rămâi copila ttre,,
Chică-ordinu ciel mari
Și țâ-1 ie" dila mâncări;
Chică ordinu ciel nic
Și țâ-1 ie din așternut.

*

LVI.

Plângi-mă maică cu dor
Că și ieu ț'am fost ficior,
Ț'am scos boii din ocol,
Pi Hulub și pi Bujor,
Și i-am pus la plugușor,
Ma'm dus cu ii la ogor.⁷⁷⁾
Două brazdi n'am brăzdat,
Potira m'o'ncungiurat,
In curăli m'o legat;
In curăli încătrănit.⁷⁸⁾
Cât'oi trăi să țan minți.

*

LVII.

Frunză verdi di-alior,,
Plângi-mă maică cu dor,

.I
1
I

Că şI ieu ũ'm fost ficior,
Ţ'am scos boii din ocol,
Pi Plăvan şI pi Bujor,
ŞI i-am pus la pluguşor,
M'am dus pi dial la ogor.
Nici-o brazdă n'am brăzdat,
Paznicii m'o 'ncungiurat,
In curăli m'o legat,
In tevniŃă⁷⁹⁾ m'o băgat.
Vindi-Ńi maică papuci
Şi-mi discui butuci,⁸⁰⁾
Vindi-Ńi maică rochiŃa
Şi-mi discui tevniŃa.
Vindi-Ńi maică boii toŃi
Şi mă scoŃi dila sorti!...
— Ti-a scoati, maica ti-a scoati,
Dila două nu ti poati;
Dila sorti şI dila moarti.

LVIII.

Frunză verdi baraboi
Lungă-i drumu'n Dorohoi

Nu-i bătut di car cu boi
Numai di răcruŃi ca noi.
*

LIX.

FoiliŃa di doi brazi,
Di-aşi agiungi pân'n MarŃi,
Să pun şaua pi-un cal biaz,*¹⁾
Ca să pliec pân' la GalaŃi,
Să privesc la dorobanŃi,
Tari-s tineri şI galanŃi!...
DorobanŃii ne'nvăŃaŃi;
Lasă caii dislegaŃi...

LX.

Vini-un nouaş din sus,
Cu vezŃi şI cu răspuns,
Dila puiul ci s'o dus.
Şi s'o dus la Bozieni
Şi l'o dat la artileri.

**CÂNTECE HAI DUCEȘTI
și de voinicie**

— LXI. — LXXII. —

LXI.

Frunză verdi iarbă grasă
 M'o mânat maica la coasă:
 Coasa-i lată,
 Iarba 'naltă.
 Cosăi două, trii poloagi⁸²⁾
 Foamia la pământ mă tragi.
 Mă uitai pi Olt di vali
 Văd nevasta cu mâncări;
 Mama mării cui o ari
 Târziu ni-aduci mâncări !
 Frunză verdi di mohor,
 Luai coasa di chicior,
 Ş'o izbii di-un păducel⁸³⁾
 Ş'o rupsăi di prin căţel⁸⁴⁾.
 Ş'am făcut din căţel
 Un băltăgeP)
 Şi din măşia⁸⁰⁾ o securice⁸⁷⁾.
 Şi plecai la cia luncuţă⁸⁸⁾
 Tăei două, trei zminceluţă⁸⁹⁾

Şi făcui o vârşuliţă⁹⁰⁾
 Ş'o pusăi în cia toplită⁹¹⁾
 Ieu am pus-o fără vesti
 Ş'am scos-o plină di peşti
 Eşii la drumul ciel mari
 Pusăi oca⁹²⁾ cinci parali,
 Iaca un harap calări!..
 Ieu gândiam şi iei chiteşti⁹³⁾
 Să-mi ia banii di pi peşti.
 Ieu am pus mâna pi baltag⁸¹⁾
 Şi i-am tras vr'o opt în cap,
 Iei, striga : „aman, aman !..
 Ieu mă 'nturnai şi-i mai dam.

LXII.

— Ci ni facim căpitani
 C'o vinit Vinirea-Mari; ,
 Frunza'n codru să răreşti
 Şi potira ni'ndesăşti ?
 Căpitani Solomoani,
 Puni mâna pi pistoali,
 Din două una Ț'alegi:

Ori la muncă,
Ori la luncă,
Ori la pustia⁹⁵⁾ di fugă;
Ori în codru la hoții,
Ori pi șas la bătălii_____

LXIII.

Tragi puică cu boghii
Nu'ți mai lăcrăma ochii;
Tragi puică și ghicești,
Di ci codru 'ngălbinești?
— Di zurătu⁹⁶⁾ armilor
Di fumu pistoalilor,
Di rânchezul⁹⁷⁾ murgilor,
Di fâșcăitu⁹⁸⁾ hoților,
Și di glasul haiducilor!...

*

LXIV.

Hai, teiule frunză lată,
Mult bini ne-i prins odată !
Când di potiră fugiam,
La umbra ta m'ascundiam,

Și di potiră scăpăm.
Potira din Slatina
Bat-o maica Precista
Că tare-i grija ca chiatra
Și mărunță ca ploaia ...
Frunza verdi di harbuz
Când ploua ploaie din sus,
Cu grindină și cu Rus;
Cu grindină îngrindinată,
Cu mult Rus amestecată.
Ieu vidiam grăimia⁹⁹⁾ toată
Suflam numai câti-odată
Și mai stam câti-o bucată!

LXV.

Foiliana bobului,
Sus pi muchia¹⁰⁰⁾ Holmului,
Țipă puiul corbului.
Ci țipi puiul corbului,
Sus pi muchia Holmului?
Di ți i foami,
Să-ți dau poarai;

I.

Di ți-i săti, să-ți dau vin
Că tu iești copil străin?
— Nici mi-i foarni
Nici mi-i săti,
Făr mi-i dor di codru verdi,
Să mai strâng vr'o șăpti ceti
Toți ca mini lați în speti ;
Și subțiri pi subțiori
Când îi vezi ti iau fiori!...

LXVI.

Colo'n dial în cin'tei
S'o ivit trii voinicei
Caii suri porumbăcei;
Și 'ncălțațt cu iminii¹⁰¹⁾
Și 'n capiti pălării,
Și'acea maică-s di-a mii.
Și pi trup cu straii verzi
întră 'n codru nu-i mai vezi.

*

LXVII.

Oltule pe malul tău
Crești-ar iarbă și dudău¹⁰²⁾,

84

Să pască și murgu meu;
Casară l'am cumpărat
Dila părintele Vlad,
Șăizăci di galbini i-am dat,
Fata lui i-o numărat.
Oltule câni turbat
Ci vii așa tulburat
Și cu sânghi-amesticat.
Aduci plăgii¹⁰³⁾ și butuci
Și căpesiri di cai murgi
Și săbioari di Turci
Și copiti di haiduci.

*

LVIII.

Tudor, Tudor, Tudorel
Dragu mamii voinicel
Cum fug Turcii după iei!..
Las'să fugă, nici nu-i pasă
Parcă-i pi târnaț¹⁰⁴⁾ acasă
lauzi maică ci-am visat
Ci vis mari minunat:
Maică pistolili meii,

85

Li-am visat făr'di oțali,
Făr'di cremini pila ieli,
Tot scurtaria vieții meii...
Băsmăluța ¹⁰⁵) me ce nouă
Am yisat-o ruptă'n două;
Pușca me ce ghintuită,¹⁰⁶)
Am visat-o ruginită....

LXIX.

Bată-ti-ar legia ciocoi
Puișor di radavoi ¹⁰⁷)
Când ti-ași prindi la zăvoi ¹⁰⁸)
Să ti bat, ca să ti moi
Di cheli să ti dispoi.
Cu chelia ce di pi cap
Să-mi fac tiacă la baltag
Și cu chelia di pi tini
Să-i fac murgului tafturi. ¹⁰⁹)

*

LXX.

Oltule câni turbat
Ci vii așa tulburat

Și cu sânge amestecat?
Ș'aduci plăgii și butuci
Și săbioare di Turci
Și căpestri di cai.murgi
Și capiti di haiduci,
Undi ai gând să li duci?

*

LXXI.

Iancule Jianule,
Dila mulți am auzit,
Că tari ti porți urât:
Din creștit ¹¹⁰) până'n pământ
Numai 'n aur și'n argint.

• *

LXXII.

Frunză verdi pui di nuc
Digiaba mă țin voinic
Că n'am cal ca să-l încing
Și curăli ca să-l strâng.

ti

ti

se

I

I

CÂNTECE DE DOR

LXXIII. — CI.

LXXIH.

Frunză verdi buruiană
 lană, lană, soră lană,
 lană din pricina tâ
 Dădui casa, cbivniță¹¹¹)
 Pi trii zile velniță¹¹²).
 Dădui casa cu chirii
 Și chivnița 'n velesii¹¹³)
 Dădui coasa pi trii zili
 Iană dragă pentru tini.
 Avui vii, ș'avui moșii,
 Tot cu lana li cheltuji;
 Și-a vui cirezuici¹¹⁴) di boi
 Tot cu lana li băui;
 Ș'avui herghelii¹¹⁵) di cai
 Tot cu lana li mâneai.
 Dintr'o herghelie toată,
 Am rămas c'un cal ș'o iapă,
 Și c'o butcă¹¹⁶) nesticată.
 — Adă butca să mă duc,

Ia butca că nu mă duc,
 Puni masa să mânânc,
 Ia masa că nu mânânc.
 Traği butca să mă duc!"
 Trecui valia ș'un părâu,
 Iană suflețelul meu;
 Trecui valia cia glodoasă¹¹⁷)
 La lana me ce frumoasă.
 La 'ntorsura¹¹⁸) uliț¹¹⁹)
 La gârliciu¹²⁰) chivniți:
 Vinu 'n cană curăind¹²¹),
 Papuci galbini plioscăind¹²²),
 Tulpan galbăn¹²³) pălăind¹²⁴),
 Și rochița vânt făcând.
 Cât mi-o fost punga mai plină,
 lana mă țâne pi mână
 Când o fost la giumătati,
 lana m'o 'nturnat la spati,
 Iar când o fost pi sfârșit,
 Bună palmă mi-o croit,
 Di pi divan¹²⁵) m'o zvârlit.

LXXIV.

Frunză verdi trii agudi
 Strig la puica nu m'audi.
 Di i-ar fi gurița 'n chiatră,
 Tot mi-ar măi răspundi-odată ;
 Di i-ar fi gura 'n pământ
 Mi-ar răspundi când și când
 — Ba ti-aud bădiță bini
 Da-i dușmanu lângă mini
 Cu două pistoali plini
 Când di când să deie 'n mini.
 Unu 'n mini,
 Unu 'n tini;
 Unu 'n noi
 într'amândoi,
 Să chicăm alături,
 Ca doi pui de rânduniă.
 Noi am fost doi frați iubiți
 Ca doi pomi mândri 'nfloriți,
 Cii doi pomi s'au scuturat,
 Și noi ni-am înstrăinat.

LXXV.

Frunză verdi cardamă¹²⁶⁾
 Da-ar Dumnezău ci-ar da
 Două zile drept una
 Să să eie negura¹²⁷⁾
 Să trec apa Moldova
 Să-mi privesc ibovniea¹²⁸⁾
 Pi brațâli altuia.
 N'am cuțât la mâna mia
 Pi-amândoi i-ași junghia!..
 Să miargă vestia prin țară
 Cam giunghiet o curvană;
 Să miargă vestia prin târg
 Cam giunghiet un voinic.
 Un voinic și c'o voinică
 Pentr'un lucru di nimica.

*

LXXV .

Ieti, ieti neguriță,
 Di pi văi di pi costiță¹²⁹⁾
 Di pi apa Moldoviții,
 Di pi mugurul răchiții;

Di pi pana sturzului,
Di pi frunza stuhului,
Să văd coama murgului
Și chica haiducului.
Di pi pari, di pi nueli
Di pi casa mândrii meii.
Când mă uit la casa ta,
Mi să rupi inima,
Cred că me-i făcut ciava.
Crucili dila firești¹³⁰),
îmi par lumânări domnești;
Și paili di pi casă,
îmi par sculi di mătasă.

LXXVII.

Șăpti văi ș'o vali-adâncă,
Strașnică¹³¹) muchi¹³²) di stâncă,
Valeu lupu mă mănâncă !..
Lupule nu cii nebun,
A sări la mini 'n drum;
Lupule nu cii turbat,
Și de muieri farmacat,
A sări la mini 'n sat.

Las' lupule doar a 'nserâ
Pân' ci-o răsări luna
Să dau mâna cu mândra
Și di-acolia măi mânca.

LXXVIII.

Frunză verdi nucă sacă
Piști dial la Valia-Sacă
Am avut o puică dragă.
Ș'am lasat-o să mai criască
Minti'n cap să dobândiască.
Di crescut o măi crescut,
Minti'n cap n'o dobândit.
Nu știu străini-o 'ndemnat-o
Ori părinții că ni-o dat-o;
O dat-o,
Ș'o măritat-q^.
Di-ar fi dat-o a treilia sat
Nu-mi paria loc dipărtat;
Da' o dat-o a treilia casă
Di-s tot cu inima arsă.¹⁸³)

LXXIX.

Frunză verdi peliniță
 Când tocă la Topoliță
 leu ieram cu a mia mândruță
 Ș'o ținem di cingătoari ¹³⁵*)
 Ș'o giuram la sîntu' soari
 Că pi altu' nu mai ari.

LXXX.

Frunză verdi lemn uscat,
 Păunașul s'o 'nsurat,
 Păuniță ș'o luat.
 Păunița-i cam scumpie¹³⁵)
 Merge la Mitropolie
 După cârti di dispărție.
 le suie
 lei cobora,
 lei din gur'așa zace:
 — Unde-i fost cucoana me?
 — Am fost la Mitropolie
 Să scot cârti di dispărție ...

*

— 96 -

LXXXI.

Frunză verdi trii măslini
 leu mă duc puica rămâni
 Ci să fac s'o iau cu mini ?
 Măcar vr'o două trii zîli
 Batră¹³⁶) calia 'n ginmătati
 Să nu-mi par'așa diparti.

LXXXU. ' .

Alunaș cu-aluni mulți
 Puișor cu mândri mulți.
 Pân'ci umblă pi la toati
 Ni-l apucă miez di noapti;
 Pân'ci-ajungi pi la mini
 Ii să faci ziuă bini.

LXXXIII.

Cărărușa, căărărușa,
 Cărărușa prin păduri,
 Cărărușa mâi Vasali
 Pardosâtă¹³⁷) cu aluni
 Cam fost dragi două, trii zili,
 Pân'a nu ni sâmți nimeni...

Dacă lumia ni-o aflat,
Am fost dragi și ni-am lăsat,
Cam ieșit dfrâs în sat.

*

LXXXIV.

Frunză verdi ș'un bureți
Câmpușor cu iarbă verdi
Nimeni umbra nu ș'o vedi...
Numai păsărelili
își umbresc aripili
Ca ,bița¹³⁸) sprincenili.
' Și cată posomorât,
Și la dus și la vinit
Și la focul di iubit...
Și iubești tirenești¹³⁹)
Ca să nu-i mai trag nădejdi.

LXXXV.

Cini vedi și nu credi
N'ar mai călca iarbă verdi;
Cini iubești și lasă,
Blastămă-1 să n'aibă casă:

— 98 —

Aibă casa racului,
Și pasul gândacului,
Și hodina vântului
în mijlocul câmpului.

LXXXVI.

Crișancă, crișancă
Dalbă¹⁴⁰) murășancă,
Cu cămașa albă,
Cu rochița niagră
Tari ne-i fost dragă !.

LXXXVII.

Frunză verdi ș'un dudău
Șăpti mori-s pi-un părâu,
Toati macină la grâu.
Iar la moara cia din gios,
O turnat puicuța 'n coș:
Grâu din vară,
Cu săcară,
Ca să fac'o azimioară¹⁴¹;))
Frământată 'n lăcrămioară,

— 99 -

S'o coacă la inimioară,
S'o dia puiului să moară.

LXXXVIII.

Frunză verdi ș'un harbuz,
Cat în gios și cat în sus,
Cat la lună, luna-i sus,
Cat la giug, boii s'o dus.
Ieu mă luai după boi,
Puica mă strigă 'napoi
— Vină puiule înapoi:
Cari tata doi vițai
Di-or trăi s'or faci boi
Noi ni-om iubi amândoi.

LXXXIX.

Frunză verdi lozioară,
Asară ș'alaltă sară,
Mă plimbai pi-o ulicioară
Pi-o uliță,
Pi-o hudiță, ^w)
Mi-o ișit puica 'n portiță:

Albă ca o păunită,
'Grasă ca o prepeliță.
Ieu am răs,
Și ia n'o răs,
Inima mi s'o aprins,
Foc la inimă mi-o pus.
Am amețit ș'am căzut,
Am oftat și m'am sculat,
Și pi cal m'am aruncat,
Și la maica am plecat.
Ia di diparti m'o întreat,
Di aproapi-am descălicat:
— Ionel *dragu măicuții
Ci iești negru supărat
Murgu ci ți-i asudat ?
— Cum n'oi fi
Măicuță fi u
Casară ș'alaltă sară,
Mă plimbai pi-o ulicioară
Pi-o uliță,
Pi-o hudiță,
Mi-o ișit puica n portiță:
Albă ca o păunită,

\

Grasă ca o prepeliță.
 Ieu am răs,
 Și ia n'o răs,
 Inima mi s'o aprins,
 Foc Ia inimă mi-o pus.
 — Dragul mamii nu mai plângi
 Frumușel mi te gătești
 Și 'n calia puicii pornești:
 Ia a radi,
 Tu nu-i radi,
 Inima i s'o aprindi:
 Că satu-i mari
 Feti-s mulți
 Și mai mari și mai mărunți.
 — Taci măicuță nu mai spuni
 Că și ceriu-i mari,
 Steli-s mulți
 Și mai mari și mai mărunți;
 Da' ca luna,
 Nu-i nici una.
 Luna-i îmbrăcată 'n sânge
 Soașii-o 'nceput a plângi;
 Luna-i îmbrăcată 'n ciază,
 Ceriu plângi și oftiază.

XC.
 Leliță Săftiță,
 Ian mai ieși afară,
 Că-i distul di-asară,
 Di când stau pi-afară.
 Vremia vremuești¹⁴³)
 Vicolu¹⁴⁴) 'ntărești;
 Din strașină pică
 Giubeluța¹⁴⁵) 'mi strică.
 Oișili sghiară
 Să cier în pornială ;¹⁴⁶)
 Vacili cu lapti
 Să cier înprourati.¹⁴⁷)

*

XCI.
 Frunză verdi iarbă niagră
 Răvaș¹⁴⁸) puică, răvaș dragă,
 Răvaș dila împărat nou
 Să vii barbatu tău.
 — „Las'să vii, dracu-l știi
 Calia mărăcini să-i fii
 leu cămeșă i-am spălat
 Pi mărăcini i-am uscat,

Mâncărică "i-am gătit:
Curechi ⁴⁰⁾ verzi din trii livezi
Și borș ¹⁵⁰⁾ acru din trii căși¹⁵¹⁾
Chisăliță ¹⁵²⁾ di urzâca
la bărbați și mănâncă !...
Mănâncă mânca-oi foc
Dacă n'ai avut noroc!...
— Răvaș puică, răvaș dragă
Răvaș dila stoinicu¹⁵³⁾
Că-ți vini ibovnicu.
— Las'să vii drumu știi
Calia 'n dragosti să-i fii.
leu cămeșa i-am spălat
Pi flori dalbi i-am uscat.
Mâncărică i-am gătit,
Un curcan ș'un purciel fript;
Două rață cu curechi
Și cinci ocă di vin vechi

XCII.

Frunză verdi iarbă niagră
Răsai lună, răsai dragă
Să să vadă prin livadă¹⁵⁴⁾

Să cosâm pelin și iarbă,
Să dau murgului să roadă
Și puicuțai să-mi disfacă.
Disfă-mi puică ci-ei făcut
Că ț'oi dă un leu bătut.
— Poți să-mi dai și zaci lei
Că nu ț'am făcut să chiei
Ț'am făcut ca să mă iei;
leu nu ț'am făcut să zaci
Ț'am făcut ca să fim dragi;
leu nu ț'am făcut să mori
Ț'am făcut să fim amori.
Nu ni-i di lătu tău
Cum ni-i di alianu¹⁵⁵⁾ meu
Că trăiesc în lumi greu :
Ca un șărpi la dudău
Cu coada la heleșteu.¹⁵⁶⁾

*

XCIII

Frunză verdi măr domnesc
Fă-mă Doamni ci gândesc
Fă-mă hulubaș¹⁵⁷⁾ popesc
Să mă sui pi zid domnesc

Ca să stau și să privesc.
Să iau zidu di-alungu
Dughenili¹⁶⁸) di-arându
Să-mi privesc ibovnicu
Cum ni-l duci saracu.
Dila duci-în car cu boi,
Poati-a mai veni-înapoi;
Dila duci călărești¹⁶⁹)
leu să nu mai trag nădejdi!

*

XCIV.

Frunză ș'o laie,
De murgule de,
Pi ici, pi cole
C'ășa-i triaba me
La muntii Criș
Iesti-un păltiniș
Și su' păltiniș
Iesti-o casă mari
Cu ferești di soari
Stau feti la șăzătoari.

XCV.

Frunză lozioară
Dragă Mărioară
Ian mai ieși afară,
Că-i distul di-asară,
Di când stau pi-afară.
Vremia vremuești,
Vicolu 'ntărești.
Din streșină chică,
Giubeluța-mi strică.
Nu mi-i di giubia,^{160^}
Că mi-i di ferminiă; ^{m)}
Nu mi-i di ferminiă
Că mi-i di găitan ^{1c2)}
Cam slujit un an
La un căpitan.

*

XCVI.

Frunză verdi trii măslini
Cum nu-i doru mari câni
Piști câți dialuri vini
Și să vără 'n sân la mini.
Un'i m'agiungl nu să 'ntriabă

Tot di capu meu să liagă;
Un'i m'agiungi nu să 'ntină
Și di capu meu s'alină. *)
Mergi dorule un' ti mâi
Și ti-așază undi-ți spui
La puții la căpătâi, ies)
Di lă-i găsi adormit
Spune-i că iești dorit;
Di lă-i găsi stând la masă,
Fă-ti-o săgiată frumoasă,
Și-i săgiată inima
n Ca să-i tremuri mâna,
Ca să-și scapi lingura
Să-și aducă - aminti-așa :
Că nu-i biăsiăm părintesc
Că-i blăstăm amorizăsc»

*

xcvn.

Săti-mi-i și apa^i be
Din cociță n'ași mat- vre.
Di pi-o frunză di-alior,
Din gurița lui Ion ; ,
Di pi-o frunză di susai,

Din gura lui Neculai;
Di pi-o frunză di-alunică,
Din gura lui Vasâlică.

XCVIII.

Ochii-albaștri sânt mai rari
Da negrii și la țâgani;
Ochii-albaștri-s boierești
Da cii negri-s țâgânești,
Ochii-albaști-s di divan¹⁶¹³)
Da cii negri-s di țâgan.

*

XCIX

Frunză verdi trii zminceli
Mâi băieți, băițali
Nu vezi fața ta cum chieri
Pentr'o curvă di muieri...
Ci umblă pi hătoreli¹⁶⁷)
Și culegi buruieni
Să li fiarbă 'n trii ulceli¹⁶⁸,)
Să ti farmici cu ieli.

Frunză verdi baraboi.
Măi bădiță, măi ciocoi,
Puișor di radavoi,
Vină sara pi la noi,
Puni-ți clopoti la boi;
Fă-ți ghiciușca di mătasă
Să ti-aud pocnind *din* easă.

ci.

Col' divali 'n prundureli¹⁶⁹)
Răsar maică două steli;
Două steli roșioari
Parcă-s două surioari:
Cia-mai mică tot plângia
Cia-măi mari-o mângâia
Și din gură-așa-i zăcia:
— Taci fetică nu mai plângi
Ia'uzi maică-ta ci zaci:
Pi-amândouă ni mărită :
Una 'n sus pi Tutova
Una 'n gios pi Moldova

CÂNTECE BĂTRÂNEȘTI

- CIL - CIX. -

CH.
ILINCA

Lată-i frunza ulmului
Da-i măi lata a bobului
Sus pi malu Oltului
Sânt curțili Șandrului.
Șăndruliasa cia frumoasă
Țini-o copilită 'n casă
Cu stătu ^{17°}) di giupânicasă,
Cu ochii di puică-aliasă
Cu portu di priutiasă;
Di frumoasă ci iera
I-o miers vestia 'n Turcia.
Diminiață să sculă
Fața albă își spală
La icoani să 'nchină,
Cofili 'n mână luă
Și la apă că plecă.
Ș'o plecat să eii apă, -
Palușu să-i taii capu.
S'o uitat la răsărit
Ș'o văzut măru 'nflorind
Și răchita 'nbobocind.

S'o uitat Ia asfințit,
Ș'o văzut Turcii viind.
Cofili că li-o trântit,»)*)
Cercurili li-o plesnit,
Fundurili li-o sărit.
Ia acas'o alergat
Și din gură c'o strigat:
— „Șăndruiasă cia frumoasă,
Da ieu uni să m'ascund,
Că iaeă Turcii viind ?
— In cămară⁸⁷³) sub covată,¹⁷⁴)
Ca să fii mai apărată.
Bini vorba n'o sfârșit
Iată Turcii c'o sosit.
— Șăndruiasă ce frumoasă,
Da Ilinca ți-i acasă ?
Ia din gură c'o grăit:
— Ilincuța mi-o murit.
Că di-un an și giunățati
Am și dat scârba¹⁷⁵) la spati.
La cap strat di bosuioc,
La inima me tot foc
Dacă nu-mi credeți cuvântu

Haideți să v'arăt mormântu.
Da cucoșu că cântă
Și din gură tot striga:
— Cucurigu-ga-ga-ga,
Turcilor măria voastră,
Ilincuța ce frumoasă
In cămară su covată!...
Ii atâta-o așteptat,
Și la dânsa o alergat.
Frumușăl că mi-o legară
Și spri Dunări plecară,
Ca s'o triacă'n a lor țară.
Când la Dunări-agiunge
Ia din gur' așa grăie:
— Turcilor, Spahiilor,
Dislegați-mi mânili
Să ieu apă cu ieli
Ca să-mi spăl ochișorii,
Să-mi mai privesc curțâli.
Când mânili-i dislegă,
Ia din gură așa **grăia** :
• — Dicât roabă Turcilor,
Și slugă Spahiilor;

Mai bini hrană peștilor,
Și cotloani¹⁷⁶⁾ racilor,
Și cotlială") apilor,
Si rugină chetrilor h ..
Și când vorba o sfârșit,
In Dunări o sărit. —

Cili.

TRH VOINICI ARDILINEȘTI
Frunză verdi ș'o laie
Triei voinici pi drum merge.
Triei voinici ardilinești
Cu caii mulduvinești¹⁷⁸⁾
Cu haini brașovinești.¹⁷⁹⁾
li merge, merge, merge
Nici di gândit nu gânde
Nici din căciuli nu clăte.¹⁸⁰⁾
Ii merge pi șleah¹⁸¹⁾ la dial
Pân' agiunge Ia hotar,
La hotar, la crâșmulîță.
— Crâșmăriță vrednicită,
Să dai vin, nu chisăliță,
Că-ți dau bani, nu-ți *ian* tărăță,

... ne -

Să-mi dai vin nemăsurat,
Că-ți dau ban nenumărat,
Să-mi dai vinu cu vadră¹⁸²⁾
Că-ți dau bani cu chivără ;¹⁸³⁾
Să-mi dai vin di cel măi bun :
Chicuru¹⁸⁴⁾ și galbănu
Di cari be împaratu,
Chicuru și leftiru¹⁸⁵⁾
Bată-ti-ar discântecu
Că ț'om da banii cu poala
Că nu li măi știm samă
Și vînă și ț'om măi dă.
Că ieu nu-s cu cârpă di muieri
Să știu di potiră-a mă temi;
Ci-s voinic cu comanac,¹⁸⁶⁾
Știu potirii ci să-i fac !...
Ia nouă vasă o dișartat
Și ii tot vin o strigat;
Iară ia s'o spăimântat,
La 'mpăratu-o alergat,
Și din gură c'o strigat:
— înălțați și împărați !
O sosit trii voinicei

- 117 -

Și călări pi călușăi.
Ș'o cierut vin di ciel bun :
Chicuru și galbănu
Di cari be împăratu
— Cum îs voinicii la stat¹⁸⁷) ?
împăratu c'o 'ntrebat.
— împărați, ciel măi mari
Esti 'n portu dumniatali!...
— „Da aciel măi mijlociu?
— îi frumos și cilighiu¹⁸⁸)!
— Da aciel măi mâtâtel¹⁸⁹)?
— Aciela măi mâtâțel,
'I 'mbrăcat în cojocel,
Din cinci zăci di chei di miel
Când o fost di nouă ai¹⁹⁰)
S'o bătut cu nouă crai.
Di bătut că i-o bătut
Și di bătut ar mai ci vrut!...
împăratu așa o zâs :
— Du-ti 'napoi la dânșii
Și li dă ci-or mă pofti
Cu dânșii nil ti. sfădi⁹¹)
C'acii-s voinici di țară

iu

Nu-i pot prindi 'n astă vară^
Că-s haiducii câmpului,
Voinicii pământului.

CIV.

F L O R I A

Frunză verdi ș'o laliâ
Păsărică păsăriâ
Spuni-mi dragă turturiâ
Când înghiață Dunăriâ
Să triacă Floria pi iâ,
Cu doi suri¹⁹²) alăturia,
La crâșmuța di colia.
La crâșmuța lui Ghiorghia,
Să ia vin în gărfuță¹⁹³)
Să ia rachiu di-o pară
Ca să 'mbeti potiră.
la rachiu di cinci parali
Potira l'aștiaptă 'n vali.
— Măi fraților,, măi potirași,
Poftim masa și mâncați,
Ș'apoi dați și mă 'npușcați!
Frunză verdi di susai,

Tot pi plai, pi plai, pi plai,
Că pi-aicia nu-i di trai.
Când urcam pi plai la dial,
Mă 'ntâlnii cu un jâdan;
Când urcam pi plai mai bini
— Buna calia măi jupani,
Nu-i schimba murgu cu mini ?
— Ba ieu murgu schimba-l-aș
Dacă-i da un aldamaș¹⁹⁴⁾
— Aldămașu ti l-oi da,
După cap cu durdurâ¹⁹⁵⁾
Și ti-oi tragi măi la vali
Și ti-oi scutură¹⁹⁶⁾ di parali
Așterni mantaua gios
Și numără banii frumos:
Două părfi tâlharilor,
Și una haiducului,
C'așa-i dijma¹⁹⁷⁾ codrului.
Foaie frunză sânziana
O ieșit Floria'n poiană,
Să vânezi-o căprioară
Tinca să-i coasă năframă.¹⁹⁸⁾
Căprioară n'o vânat,

Da pi dânsu l'o 'mpușeat,
Prin picioari și prin cap.
Tincuța să deii samă
Că nu i-o cusut năframă.

*

CV.

H O L I R A

Frunză verdi rostopască
Pi ulița anniniască
Iesti-o șatră¹⁹⁹⁾ țagăniască.
În șatră cini șadiâ?
Bița murgu-și potcoviâ
Holira la el priviâ
Și bița așa ziciâ :
— Sorioară holiră,
Na-ți calu și armili,
Pușca și pistoalili
Numai lasă-mi zililî,
— Nu-mi trebuii calu tău
Numai zilili să-ți ieu !
— Sorioară holiră,
Na-ți galbini și irmilkv²⁰⁰⁾
Gologani vr'o patru, cinci,

Numai să mă Ieși aici!
— Nu-mi trebui bani și irmilici,
Numai să ti ieu di-aici!
— Sorioară holiră,
Na-ți galbini și talioni,²⁰¹⁾
Numai să nu mă omori!
— Nu-mi trebui paralili
Nu-mai să-ți ieu zilili.
— Sorioră holiră,
Na-ți galbini și galbanași,
Numai viața să mi-o lași! . .
Da ia nu I-o ascultat
Zilili i Ii-o luat;
Nici parali n'o luat
Da di zili I© scurtat
Și'n pământ că I-o băgat!...

CVI.

Foaie verdi baraboi,
La moară la Dorohoi,
Mergi-un car cu patru boi,
Și în urmă vini un ciocoi.

Ciocioieșui satului,
Vini'n urma carului.
— Buna ziua măi țărani!
— Nu-ți mulțămesc măi cucoani!
— Măi țărani tu iești bat!
— Latri ciocoi gulerat,²⁰²⁾
Că «i trii zili n'am mâncat,
Și tot mă mai faci că-s bat !...
Da ciocoiu dracului,
Știi haru²⁰³⁾ drumului:
Bagă mâna la botîni²⁰⁴⁾
Și scote un ghici subțâri;
Și dă una și dă două,
Până când împlini nouă.
Da țăranul dracului,
Știi haru carului:
Bagă mâna sub-o liasă²⁰⁶⁾
Și scote o nuie groasă;
Și dă una și dă două
Și dă patruzâci și nouă.
Ciocoiu mult că s'o vâitat
La crâșmă o alergat
Și la crâșmar o strigat:

— Măi Ioani Bălăbăni
Descuie ușa măi tari
Și mi-aprindi-o lumânări,
Dă-mi rachiu di cincii parali
Și mă spală pi spinări
Valeu, valeu, rău mă doari !
Că m'am bătut cu țaranu.
Cu țaranu nu ti puni,
Că țaranu dracului,
Știi haru carului.
Că bătaia di țaran
Faci rană la ciolan ;
Și țaranu când ti-o bati
Zaci un an și giuământati.

*

CVH.

BOIERII ȘI MUSCALII
Frunză verdă trii castani,
La Ieși la ulița mari,
Ies boierii la primblări,
Cucoanili la mierari;
Ies boierii să priviască
Măria oasti moschiciască

Cari o intrat în țară
Ca să facă jali-amară.
Boierii mierz în podhod*⁰⁶)
Cucoanili mierz prin glod;
Muscalii strigă stupai²⁰⁷)
Cucoanili chiu șt vai;
Muscalii strigă podhod,
Și boierii umbla prin glod
Cu căruți, cu cai cu tot.
Altă frunză di mohor
In timpu muscalilor
Vai ș'amar di traiu lor,
Di traiu boierilor,
Mai rău c'a țaranilor.

Notă. Unii cântă acest cântec cu refrenul
hei hai, hai inimă șt iar hai!

CVIII.

ȘTEFAN VODĂ
Pi ciel gard di rămureli,
Cântă patru turtureli:
— Alei, Doamni,
Alei, dragă,

Alei, Ștefan Vodă;
Di iești viu
Să ti măi vād;
Di iești mort
Să ti jiUesc ? ..
— Nu sânt mort,
Da nu-s nici giu;
Nici sfârșitu, nu mi-l știu!...

*

CIX.

VOICU

Frunză verdi mintă criață,
Duminică diminiață,
Pi Voicu ni-l cercetiază:
— Voicule soția²⁰⁸)me,
Ci-ei făcut paralili?
— Li-am luat dila bogăți,
Și li-am dat pi la săraci,
Să-și cumperi boi și vaci.
Boii când i-or îngiugâ
Tot pi Voicu l-or cântă²⁰⁰)
Vacili când ni li-or plângi..

*

- 126 -

HORE ȘI CHIUITURI

— CX. — CCXXXÎ. —

|

l

j

l

t

u

t

s

l

I

i

l

!

I

CX.

HORĂ UNGURIASCĂ.

Ungurian dila Suciavă
Cu ochinci di scroafă niagră,
Cu cojoc **di** bou baltat²¹⁰⁾
Căciulă di câni 'n cap:
Ochincili grohăie²¹¹⁾
Cojocul boncăluie²¹²⁾
Cușma²¹³⁾ 'n cap îi hârâie.
Ungurian di pi **valii**²¹⁴⁾
Cu ochinci di ciocârlii,
Ungurian di pi pârloagi²¹⁵⁾
Sădi gios și pușcă 'n broaști,
Ungurian di pi izvoară²¹⁶⁾
Sădi gios și pușcă 'n cioară:
Di pălești,
Nu pălești,
Tot **o** zamă plăzuiești.²¹⁷⁾

*

CXI.

D U R D U L I A N A

Frunză verdi baraboi
Bolnăgioară hăi!

Asar'am venit la voi
Bolnăgioară hăi! *)
Și ti-am găsit intri doi,
întri doi, întri ciocoi.
Unu ti țâne pi brață,
Unu ti sărută'n față ;
Unu cu vin ti strope
Frumos fața 's rumine.
Doi la vatra focului,
Doi în gura podului,
Doisprăzăci la firești
Toți cu cușme țurcănești."¹⁹)

CXH.

-Frunză verdi ș'un dudău
La crâșmă la Făgădău
Mă 'ntâlnii cu socru-meu.
Frunză verdi ș-o lalia
Socru-meu așa zicea:
ia băeti fata me
Că-ți dau patru boi cu ie

*) Se repetă după fiecare rând,

Și moșie ca a me!...
— Boii-s buni, moșia-mi placi
Da fata nu mai nu ragi.
Când o văd sara la foc
Parcă văd un poloboc.
Când o văd sara prin casă
Parcă văd o iapă grasă,
Când o văd sara torcând
Parcă văd un urs giucând.
Iesă sara la ocol
Gitili să fac potmol²¹⁹)
Că gândesc că-i boala lor.
Iesă sara să li mulgă
Gitili ni-o ieu pi fugă.
Ierâ un gițâl bălțat
Ș'o luat portița 'n cap
Ș'o fugit pân' ci-o crăpat
iar barbatu-așa zăciâ:
— Nea, nenia, marțoli niâ
Că asta-i stăpânită,
Ia mânca-or holirâ !... *-

CXIII.

Pîiacă draeu să să 'nsoaii
S'o 'ntâlnit cu broasca 'n caii
— Hai tu broască după mini,

Că ti-oi țâne foarti bini
Cu pâni și cu măslini
Cu rachiu di tescovini²²⁰⁾
Cu găluști²²¹⁾ cu curechi
Cu pumni pi după urechi;
Cu găluști cu pasat²²²⁾
Și cu pumni pi după cap !..
*

CXIV.

Frunză verdi ș'un dadău
La crâșmă la Făgădău
Undi be barbatu neu
Acolo mă duc și ieu.
Ieu mă duc să-l chiem acasă
Iei mă chiamă după masă.
După masă
Pită²²³⁾ arasă
Lângă pită
Carni friptă;
Lângă carni
Două câni:
Una cu vin îndulcit

Nu pot be di ostenit,
Una cu vin chiparat
Nu pot be di supărat.
*

CXV.

Ungurian. cu suman scurt*)
Hai la Dorna după unt.
Ungurian cu suman lăi²²⁴⁾
Hai la Dorna după oi..
Ungurian cu stogu'n pod
Țipă-ți²²⁵⁾ fata să ți-o gioc ...
— Hop, țup, țup, balsamana²²⁶⁾
Ba ieu fata n'oi țipă
Măcar naiba²²⁷⁾ ti-ar luă !..
*

CXVI.

Băițal cu chielea goală**)
Ce-i mâncat carnia din oală !
Ș'o rămas ciolanili
Să li lingă fetiH. ..

*) Să strigă la jocul „hora ungurească”

**) Să strigă la jocul numit „Băițelul”.

— Poartă stângii ursărești
Și dreptu melităreștl,
Poartă stângu ca ursaru
Și dreptu ca melitaru.
Poartă coada păstrăveni
Liagă ata la ismeni»
Poartă coada prin unghete
Și ti lingi pi mustețe.
Poartă coada căărăbuș
Că ț'oi da o jarc²²⁸)'amuș!
— Am purtat-o
Ș'oi purta-o
Și ț'oi dau-o
Și-i mânca-q!..

CXVII.

Pentru tini îa Catrină
N'o crescut iarba'n grădină
Pentru tini fa Iliană
S'o uscat iarba'n poiană.

CXIII.

Frunză verdi mărăraș*)
Omuraș²²⁹)
Din Tătăraș
Vede-ti-aș călugăraș ...
Până'n patruzăci di zăli
Să ti văd la mănăstiri
Cu mâna pi pisaltiri
Cu ochi pi la copiii...

*

CXIX.

— Vai săracii țânțăroi**)
Că disară-am să ti moi.
— Ba-i muie tu pi dracii
— Ba pi tini săracii!..

CXX.

Cini gioacă delenești***)
Pânză vara nu ghilești²³⁰)

*) Să strigă la jocul, numit „Wărărașul”.
*+) Să strigă la jocul numit „Tânțarciul”.
***) Să strigă la jocul numit „Deleneasca”.

"1. 'MW'JIP

O ghilești la Crăciun
Când îi laptill măi bun,
Ș'o ghilești la Ispas²³¹)
Când îi laptili măi gras.

*

CXXI.

Da boierii din Galați*)
Cu perciunii rătizați...
Cu giubell²³²)»
Di nueli
Cu papuci
Din corji di nuci
Merg a peți la duduici²³³)..

CXXII.

Tot di brâu, di brâu, di brâu**))
Ca la săcerat la grâu
Tot dl brâu și di curăli
Ca vara Ia meri peri.²³⁴)
Tot di brâu și di bârnețe²³⁵)
Ca vara la pădurețe.

*) Să strigă la jocul numit „Polca Brașovanoă”.

”) Să strigă în joc la „brâu.”

CXXIIf.

Di-ași agiungi pân 'la toamnă
Să beu vin, să mânânc poamă²³⁶)
Vin ași bia
Pâni-ași mânca
în pungă nici o para
Dă o pâni Domnule!
— Ieși afară porcule !..

*

CXXIV.

M'o trimăs mama di-acasă
Să gioc fata cia frumoasă,
leu o gioc pi cia urâtă
C'acea nu-i rumenită.
M'o trimăs mama di-acasă
Să gioc fata cia frumoasă,
leu o gioc pi cia urâtă
Că-i cu cămeșuică mândră.

CXXV.

Am o nevestă ca o cruci
Da la ogor n'o pot duci!

Ieu o înghee²³⁷) la ogor
Ie se suii pi cuptor
— Hai fimeie la ogor
— Lasă-l bărbați mohor²³⁸)
— Hai fimeie la prășit!
— Valiu rău m'am bolnăgit.
— Măi.fimeie sapa sădi!
— Sara ochii cui o vedi!

*

CXXVI.

Frunză verdi ș'un harbuz
Di când Muscalii s'o dus,
Nici un fir pi fus n'am pus;
Nici casa n'am măturat
Nici blidili²³⁹) n'am spălat
Numai la crășmuț 'am stat

*

CXXVII.

Cairu 'n furcă pusăi
Și ia crășmă mă dusăi.
Trii firi pi fus n'am pus
Trii litri pi gât s'o dus.

Da tandalicu²⁴⁰) di fus
S'o dus la bărbat ș'o spsts.
Taci bărbați nu hui
Că trii cămeși ț'oi croi :
Una 'n. buci²⁴¹) în poloboc
Una 'n târg la iarmaroc
Una 'n ladă nu-i di loc.

*

CXXVIII.

Câți feti să râdică
Nu pot faci-o mămăligă,
Numai una-i mai stătută²⁴²)
S'acea o faci crudă.
Când a fost la mesticat
O chiebat una din sat
Iacă că ie o scăpat!...

*

CXXIX.

lauzi maică câni bat
Chică, chică, chică!
Întră pețitorii 'n sat,
Chică chică, chică ! *)

*) Se repetă după fiecare rând.

!]

5

•

Fă maică plăcinti moi
Să vii și pi la noi.
Când o fi la cununii
Multă vorbă să nu fii
Doar nu m'or cată și 'n gură:
Numai un an di-a măi treci
Îs di patruzăci și zăci.

*

CXXX.

Frunză verdi odolian
Câți zăli-s într'un an'
Toati li pitrec cu-alian;
Numai ziua ast di az
O pitrec cu mari haz.

*

CXXXI.

Pentr'un pui cari-1 iubesc
Fac un an di boiresc²⁴⁸⁾
Da pentru unu ci-i urât
Fac un cias și-mi pari mult.

*

CXXXII.

Săracu bărbatu meu
lei muncești și ieu beu;
iei muncești la cârlig
Și ieu beu cu oca 'n târg.

*

CXXXIU.

Frunză verdi ștejărel
Cât îi omu tinerel
Doru să țini di iei.
Frunză verdi solzi di pești
Omu dacă 'nbătrânești
Doru să călătorești
Puni paii și-l pârlești
Că nimăruî nu-i trebuești.

CXXXIV.

îii săracii dupălăi²⁴⁴⁾
Par' că-s saci cu ciucălăi,²⁴⁵⁾
Iii săracii husarii
Cum li zurăiesc²⁴⁶⁾ banii.

Nu știi banii zurăi
Ori păduchii hârâi.

*

CXXXV.

Undi gioacă hârtopenii
Di di supt pământu gemi,
Undi gioacă melitarii
Didisupt pământu-i tari,
Undi gioacă Dumitru
Să hurducă²⁴⁷) pământu

*

CXXXVI.

La pământ cu talpa goală
Să sară zama^{x48}) din oală,
La pământ cu chicioru
Să răsară bujoru,
Să răsară câti-un fir
S'amiroasă²⁴⁹) a trandafir;
Trandafir, di mănăstiri,
Răsădit di trii copchili.

CXXXVH.

Legia ta di jâi²⁵⁰) pustii
Di trii ori ti ocolii
Și ci cătai nu găsii.
Cătai papuci cu mărgeli
Și colțuni²⁵¹) cu găureli
Pi plăcu mândruți meii.

*

CXXXVIII.

Chișco badi pi lelia
N'aștepta să-ți zică ia;
Ia a zici îi rușini
Dac'o chiști îi pari bini.

CXXXIX.

Mă uitai la o propia
Iacă-tă și toanta²⁵²) mia
Că be vin dintr'o lulia
Că be vin și rămânia.
Da și ie cât rămâne
Gios la pământ că-l svârle.

CXL.

— Nu giucâ fată turcești
Că făina să gătești!
— Lasă-mă mamă să joc
C'am.râșnit un tăbâltoc.*⁵³⁾

CXL!

Drag mi-o fost a mă primbla
Pi la voi prin mahala
Cu strafidili'n basma.³⁶⁴⁾

CXLII.

Dă-mă mamă piști Prut*)
Că mă ceri-un arnăut;
Arnăutu cam fudu!
Cu șacșării²⁵⁵⁾ ruți în c - ,
Strângi colbu²⁵⁶⁾ di pi drum.
*

CXLIII

Huța huța Mărăndiță**)
Puni iapa la căruță.

*) Să strigă la jocul numit „Hora arnăuțească”
+)) Să strigă la jocul numit „Mărăndiță”.

De-i vide că tragi rău
Acață și mânzu neu,
De-i vide că tragi bini
Acață-mă și pi mini.
*

CXLIV.

Dragă-mi-i oița laii
Bâr, oiță bâr!
Și copila ce bălail
Bâr, oiță bâr!...

CXLV.

Ciobănaș cu cușma criată*)
Triii-râ-râ-râ!
Vină sara adă-mi caș,
Diminiața urdă dulci,
Mă-i săruta și te-i duci!
*

CXLVI.

Așa gioacă bătrânii
Când înfloresc călinii;

⇒ Se cântă din drâmbă.

Călinii s'o scuturat
Bătrânii s'o sărutat.

CXLVII.

Tot pi loc, pi loc, pi loc,
Dumnezău va da noroc.
Da și nouă sănătăți
Să vă mărităm pi toati;
Să vă dăm pi la bărbați
Să nu ni mai blastamați.

*

CXLVIII.

Di-ași trăi cât chiatra 'n munți
N'ași iubi fată di curți
Că știi năravuri mulți
Mai bini una săracă
Numai ochii ii să-mi placă!, .

CXLIX.

Frunză verdi lemn di scai
Inimă di putrigai
Cum n'am cuțit să ti tai

Să văd ci puteri ai.
Cu puteria dila tini
Și cât mai iești la mini
Mai trăesc un an di zâli.

Frunză verdi ș'un dudău
Mari-i dialu la Bacău,
Da-i mai mari aftu²⁵⁷) meu !.

*

CLI.

Bravo puică ș'aferim,³⁵⁸)
Știu dragă că ni iubim
Tot la luna ni 'ntâlnim,
Nici atuncia nu vorbim
Numai cât ni dondănim²⁵⁹)!

CUI.

Cât îi lumia și pământii
Pi cuptor nu bati vântu
Nici ti ie cini ț-i gându.

CLIII

Fetili dila Criștești,
Parcă-s iepi tătărăști,
Fetili din Drăgușani,
îs iernați'cu strujăni,²⁶⁰⁾
Și-s varati cu tărăță,
Li curg ochii ca la mătă.²⁶¹⁾
Fetili dila Broșteni,
Parcă-s feti di boieri.

CLIV

©ini gioacă pristanda?*

Fata popii Maranda !

*

CLV.

Mă dusăi asară 'n sat,
La nevasta cu bărbat,
Dracu l'aduci din sat.
Ieu îl întreb di hodinit
Iei mă ie cu moaca²⁶²⁾ la trântit,²⁶³⁾

*) Să strigă la jocul numit „Pristanda.”

Nu știu pumnu-i, ori îi palmă,
Că din spati-mi iesă zamă;
Nu știu palmă-i, ori îi pumn,
Că din spati-mi iesă fum.

*

CLVI.

Fetili dila Honiță
îs iernați cu tărăță
Li curg ochii ca la mătă;
Fetili di la Broșteni
îs iernați cu strujeni
Parcă-s feti di boieri.

*

CLVII.

Tiucă, tiucă pui di rață
Vin la lițășoara²⁶⁴⁾ 'n brață, .
Tiucă; tiucă, pui di om
Vin'la liță să ti-adorm,
Să ti-adorin un somnișor,
Cu mână la cheptu gol,
Ca pi-un puișor marghiol²⁶⁵⁾

CL VIII

Casa ta cie lăudată
Măi Toadiri măi!
Pi dinuntru cu var dată
Măi Toadiri măi !*
Și pi-afară făr di poartă.
Pi dinuntru-i zugrăvită
Și pi-afară-i răsâchită²⁶⁰)

*

CLIX.

Hai cu toții,
Hătui morții!.. .
Să suim fântâna 'n dial
Să să speli fetili
Că-s negrii ca iepili;
Și flăcăii,
Ca căpăii.

*

CLX.

Străgă, străgă,
Să să strângă

*) Se repetă după fiecare rând.

Fetili din Valia Lungă
Ca oițili la strungă
Stau ciobanii să li mulgă.
Să li mulgă 'ntr'o mănușă
Să să'nchegi²⁵⁷) după ușă ;
Să li mulgă 'ntr'o lule
Și mânca, și rămâne
Și ieu cu nevasta me. 'y

CLX!

Mă dusăi asară'n târg
Și găsii mândrili bând,
Ală dădui și ieu la rând.
Când mă uitai cât cole,
jaca și amanta me,
Răzămată di-o prope
Că be gin dintr'o lule,
Și be gin și rămâne;
Da și ie cât rămâne
Gios la pământ că-l zvârle.

CLXII.

VĂLIANCA.

Frunză verdi iarbă niagră
Văliancă Văliancă!
Ci ți-i cămeșuica niagră;
Văliancă, Văliancă!
Ori ți-i apa pre diparti
Văliancă, Văliancă!
Ori barbatu rău ti bati!..
Văliancă, Văliancă!..

CLXIII.

Mergi toanta la ocol
Vitili să fac potmol
Că gândesc că-i boala lor.
Barbatu tot strigă:
— Nia, nia, nia Marțoli nia,
Că asta-i stăpânită,
ia mânca-o-ar holiră!..
Dicât brânză cu smântână,

- 152 -

Mai bini palton pi mână;
Dicât în talgir²⁶⁸) să pui
Mai bini paltonu 'n cui!..

*

CLXIV.

Frunză verdi liliac,
Mari-i saiu ieu nu 'ncap,
Mult mă mier ci li măi fac,
Căci cămeșa nu li-o 'nbrac
Nici paharu nu l-1 beu
Numai câti-un pui li ieu!..

*

CLXV.

Urc la dial, cobor la vali,
La Marița-i lumânări,
La Marița-s câni rai,
Sar la drum ca niști lei,
Ș'acea-s dușmanii mei.

CLXVI.

Dragustia di undi să 'ncepi
Dila mâni, dila ineli,

— 153 —

Dila gâtu cu mărgeli,
Dila ochi dila sprinceni,
Dila buză subțireii.
Di n'ar fi ochi și sprinceni
N'ar mai fi păcati greii.

*

CLXVII.

Haidi'n lin, în lin, în lin,
Ca soarili pi sânin,
Ca lună pi noureli,
Rău mă tiem di două veri,
Rău mă tiem să nu mă'nșăli;
Că m'o înșalat una măi an
Di-am umblat nebun pi dial,
Și m'o 'nșalat una măi proastă
Di-am umblat nebun pi coastă."⁶⁹

*

CLXVIIî.

Haidi roata rotiliță,
Am o roată fără schiță ;
Două schiță nu-s di loc

Că li-o pus mama pi foc;
Două schiță nu-s difeli
Li-o dat mama pi chiperi.

CLXIX.

— Măi Vasali, măi munteni
Ian mai lasă-ti di răii!
— teu di răii m'oi lăsa
Când-o cânta scândură,
Și popa cădelnița
Când o faci plop nuci,
Și răchita meri dulci.
Ștejărelu vișineli,
Atunci m'oi lăsa di răii,
Dar atunci, dar nici atunci!..

*

CLXX.

Bătă-ti-ar leliță⁷⁰) bată,
Nouăzăci di draci odată,
Omora-m'ar și pi mini
Nouă cruci di mănăstiri.

*

CLXXI.

Di când beu și veselesc,
Nimărui nu datoresc;
Di când beu și nu mă 'mbăt,
S'o făcut vinu oțăt,
Și rachiu lapti dulci,
Dila crâșmă nu m'aș duci !..

*

CLXXII.

Dur la dial și,dur la vali,
Dur la poarta dumitali;
Dragostili celi mari,
Șăd în drum ca doi tâlhari;
Dragostili celi mici,
Șăd în drum ca doi voinici.

*

CLXXIII.

Frunză verdi alămâie
Nu știu cini mi-o zâs mie,
Să ieu fată cu moșie
Să-mi porunciască ie mie;
Mai bini una săracă,

Numai ochii iei să-mi placă.
Că-mi dă socru-miu doi boi,
Și i-ași da patru 'napoi;
Și-ți mai dă și două vaci
Și cu toanta nu ti 'mpaci!.

CLXXIV

Săi băieți,
Gioacă feti
Că dacă te-i însura
Ță-i giuca pi toanta ta.

*

CLXXV.

Cini mi-i drag în astă viață,
Puișor făr'di mustiață,
Mă sărută nu mi-i griată
Cini mi-i drag pi astă lumi,
Puișor cu mândru numi!.. •

*

CLXXV.I.

Frunză verdi nucă sacă,
Duminică pi la toacă²⁷¹)

\\
'{

Pi păduri promoroacă²⁷²)
Piști vaii brumă groasă,
Și !a câmp iarbă di coasă,
Să-mi cat nevastă frumoasă.

*

CLXXVII.

Părinți părințaii,
Să nu-i dai pacati greii;
Și să-i dai mai puțineii
Să- li facă și pi-a meii.

CLXXVII

Frunză verdi ș'un dudău .
Tragi puică, trag și ieu,
C'amândoi am făcut rău;
Și tragi și pentru mini,
Cam trăit odată bini
Și nu ni-a știut nimini.

*

CLXXIX.

Leliță n'ai n'ai bondiță²⁷⁵)
Că ia poșt'o cherit o mătă,

- 158 —

Ia-i chelia și-ți fă bondiță;
Leliță ti. n'ai tulpan,
La poșt'o cherit un cal,
Ia-i chelia și-ți fă tulpan
Și din coadă-ți fă coian.

*

- CLXXX.

— Hai la joc genunchi goali
— Las. la naiba că mi-i foam
— Du-ti-acasă și-i mânca,
C'o tăiet măta măta,
Și ți-o lăsat codiță ;
Ș'o pus'o pi poliță²⁷¹)
Ș'o chicat în doniță;
Ș'o pus'o pi policioară²⁷³)
Ș'o chicat în donicioară.

CLXXXI.

Di-i ochinca cât di bună,
Ca ciubota²⁷⁶) nu mai sună ;
Da ochinca săracă:
Pun potlog²⁷⁷)
Ș'o ieu la joc.

- 159 -

CLXXXII.

Tragiți hora măi băieți,
Cari vreți, cari puteți,
Cari nu măi rămâneți.

*

CLXXXIII.

Frunză verdi odolian
Ci iești cucuie hiclian?²⁷⁸
Ț'am plătit să-mi cânti un an..
Tu ai agiuns la Sânzâieni²⁷⁹;
Și ti-ai îmbrăcat cu leni
Și Ț'ai vârît capu 'n peni.

"

CLXXXIV.

Cucuie eu pana sură,
Am vorbit gură la gură,
Ca să-mi cânti la curătură²⁸⁰)
Să fac chief și voie bună. \
Tu mi-ai cântat la snoșinoi,
Tot a scârbă²⁸¹) ș'a război.

— 160 -

CLXXXV.

— Foaie verdi odolian,
Puiule di piști dial,
Nă-i vinit ia noi di-un an.
— N'am vinit că n'am putut,
Am fost bolnav ș'am zăcut;²⁸²)
Ș'am luat murgu 'mprumut;
S'am vinit diti-ani văzut.

CLXXXVJ.

Ghițișor crăpa-ți-ar calu,
Că digrabă-i trecut dialu;
Ghițișor crăpa-ți-ar iapa,
Că digrabă-i măi trecut balia ...

CLXXXVIi.

Când ierâ odată
Șăpti flecăi la o fată;
Da amu di când sânt ieu,
Săpti feti ia flecău.

' , • *

CLXXXVIIi

Sirângă, strângă, să să strângă,
Fetili din Valia Lungă,
Ca oițiIi la strungă,
Stă ciobanu să li mulgă.

i

^Cântece pop. moidov. — \S\ — Gh. Cardaș.

Să li mulgă 'ntr'o lule
lei mânca și rămâne
Și ieu ca amanta me.

*

CLXXXIX.

Ciobănaș cu oili,
Bată-mi-ti ploili,
Și iarna nevoili²⁸³)

*

CXC.

Ciobănaș la oi am fost
Fetili nu mă cunosc ;
Iar la vară,di-oi mă fi
Nici atâta nu m'or ști.

CXCI.

Șăpti ani am ciobănit,
Dila zăr n'am fost oprit,
Cu cașu nu m'am întâlnit.
Dila caș și dila urdă
Mă lua baci²⁸⁴) pi fugă.
Mi-o făcut troacă²⁸⁵) di fier
Și mi-o dat cu câni²⁸⁶) zăr.

*

CXCII.

Frunză verdi trii agudi,

j

j

i

|

(

j

j

|

Câmpușor cu flori bătuți²⁸⁶)
Dragosti cu conturi²⁸⁷) mulți;
Câmpușor cu floriceli
Dragosti cu amăgeli.²⁸⁸)

*

CXCIII.

Vai săracu dascălu,
Când audi cloputu :
Azvârli coasa 'n buruieni
Și fugi după pomeni.

*

CXCIV.

Nu ti bocesc că mi-i dor
Ti bocesc să-mi dai un țol;²⁸⁹)
Nu ti bocesc că-mi iești niam,
Ti bocesc să-mi dai suman ;
Nu ti bocesc di mătușă²⁹⁰)
Ti bocesc să-mi dai o fuștă,^{2^})
leu ti bocesc di alian²⁹²)
Ca să-mi dai și mii un oghial.²⁹³)

*

CXCV.

Foaie verdi bob năut
Din Șiret și pân'n Prut
Trei amanți am avut;

O sârboaică, ș'o oltiancă,
Ș'o dragă bucureștiancă,
Cu ochii ca di șârpoaică!.

*

CXCVL

Di cât cu căciula lungă,
Să nu ai parali 'n pungă;
Mai bini măi rătungioră,
Și parali grămăgioară.

CXCVH.

Vini cioîu din Cordon,²⁹⁴)
Calări pi-un cotoi²⁹⁵) bun,
Cu catrința ruptă 'n c . . .
Și s'o făcut mort în drum.
Și fetili dinpregiur,
Da să i-o cârchiască 'n c . . .;
Da babili căți două,
Ca să-i facă una nouă.

*

CXCVIII.

Ciofu ici, ciofu coliă
Ciofu 'n bfață la leliă;
Ciofule mânca-ti-ar boala
Ci-ei făcut capu ca oala.

CXCIX.

Hop țup,
Țup vai,
Patruzăci di ai!..

CC.

Când stai și li dai paci
Șăpti sati n'au ci-ți faci...

CCI.

Frunză verdi odolian,
Copilită cu alian,
Vin' la bădița 'n suman,
Să ti strâng odată bini
Ș'apoi să mor lângă tini,

CCII.

— Frunză verdi trii măslini
Spuni-mi tu drăguță mii
La cini ți-i măi bini:
La bărbat,
Sau la amant ?

La amant;
Că barbatu mă horopseșii-¹⁰⁸)
Iar amantu mă iubești.
Mă iubești și Vasili

Că mi-o rupt inima 'n mini;
Dara Țiu și la bărbat,
Că cu iei m'am cununat.

*

CCIH

Haidiți feti la călini
Că la joc nu vă ia nimeni
Cini dracu să vă iâ
în toată Duminică
Că sânteți muji ca iarbă
Și bătrâni ca mama !...

CCIV.

Di giucat ași giucă bini
Mi-i rumâni di copiii
Că Țiu ochii tot la mini.
Copilită ci Ț'am spus,
Undi-or fi oamini mulți,
La mini să nu ti uiți;
Undi-or fi măi puținei,
Ochii tăi să fji ai mei.

ccv.

Frunză verdi pui di nuc,
La fântâna cu uluc,*⁹⁷⁾
Să itrâng fetili buluc,⁹⁸⁾

Și mă 'ntriabă uni mă duc?
Dară ieu așa li spun
Că mă duc în ciel Cordon.

CCVI

Gia căpriță⁹⁹⁾ gia,
Dila munți ti-am adus,
într'o coar-jă di harbuz,³⁰⁰⁾
Ti-am iernat²⁰¹⁾ și ti-am varat^{m)}
Nici un ied nu mi-ai fâtat;
La vară di tl-oi vără
Atunci doi că mi-i fâta

CCVII.

Frunză verdi iarbă lată,
Când văd bărbatu la poartă.
Ieu mă fac în tindă⁸⁰³⁾ moartă;
Când îmi văd bărbatu dus
Ieu mă dau cu trupu 'n sus;
Când îmi văd bărbatu 'n casă
Parcă am o boală 'n oasă;
Când îmi văd amantu 'n tindă
Parcă mă uit în oglindă.

*

CCVIII.

Frunză verdi măr pătat,
Inimioara s'o giurat,

Că nu-i trebui amorizat;
Inimioara iar să 'n toarci
Făr' di-amor n'ari ci faci.

CCIX

Frunză verdi di-alior
Zaci tata să mă 'nsor;
Dară mama nu mă lasă,
Să-i aduc lenișă 'n casă.

*

CCX.

Vara me cia prăpădită,
Prăpădită pi cosări
Pentru tini măi Vasali.

CCXI

Mergi rusu prin căcniți*)
Și rusca: coviț, coviț!..
La copacu cu doi craci
Mândră horă di godaci :⁰⁴
Cia pestriță,³⁰⁵)
Li dă țâță;
Cia bălăii,³⁰⁶)
Cară paii.

*) Să strigă la jocul numit: „Horodincea”

CCXII.

Cini gioacă cernită*)
Nastasia pârlită¹⁰⁷) . . .
Cini dracu ti-o cernit
Un călugăr dila schit.

CCXIII.

Cini gioacă ciuliandră,**)
Nastasia muntiancă !..

CCXIV.

Frunză verdi ș'un dudău,
La crășmă la Făgădău,
Mă 'ntâlnii cu socru-meu.
Frunză verdi s'o laliâ
Socru-**meH** așa zicea;
— Ia băieți fata me
Că-ți dau patru boi cu ie
Și moșie ca a **mei**.
— Boii-s buni, moșia-mi placi
Da fata numai nu ragi.
Ieu am fost cu niamuri mulți,
Logodii pi neștiuți,
Ș'o luai pi nevăzuți.

*) Să strigă la jocul numit: „Cernita”.

***) Să strigă la jocul „Ciuleandra”

Sara dila lumânări 1
 Nu mi-o părut hâdă³⁰⁸) tari. |
 Când cole la ziua mari 1
 M'o slăbit di pi picioari; 1
 Iară când s'o luminat, 1
 Of-îi Doamni ci păcat, 1
 Mă mier că nu m'o mâncat, I
 Când să scoală noaptia 'n pat: 1
 Parcă-i buha³⁰⁹)aşa 'mpanată³¹⁰) |
 Şi 'ncă-aştiaptă sărutată. 1
 Săruta-u-ar buhili, 1
 Tăti cucuveicill, I
 Că ieli-s di sama ii. I
 Când o văd sara la foc, I
 Parcă văd un poloboc ; 1
 Când o văd sara prin casă,]
 Parcă văd o iapă grasă.]
 Iesă sara la ocol, J
 Gitili să fac potmol, 1
 Că gândesc eă-î boala lor, |
 Iesă sara să li mulgă]
 Gitili ni-o ieu pi fugă. 1
 Ierâ un giţal bălţat, |
 Ş'o luat portiţa 'n cap, |
 Ş'o fugit pân' ci-o crăpat. J
 Iar barbatu-aşa zâciâ: I
 — Nia-nenia, Marţoli niâ 1

Că asta-i stăpânită
 Ia mânca-or holirâ.

*

CCXV.

Frunză verdi trii agudi
 Satu-i mari
 Feti-s mulţi
 Şi nu vor să mă săruţi;
 Să mă săruţi ş'o sută,
 Ca mândra nu mă sărută.

*

CCXVI.

Cât-îi ţara di-alungu,
 Nu-i tâlhar ca Unguru ;
 Cât-îi ţara 'n lungul ii
 Nu-s tâlhari ca Ungurii.

*

CCXVII.

Frunză verdi plop şi sălci
 Dragă-mi calia 'ntracoaci
 Şi n'am pentru cini-o faci;
 Că pentru cini-am făcut,
 S'o dus şi n'o măi vinit.

*

CCXVIII.

Frunză verdi di alior
 Brava crăişor!

Col' divali la izvor
Brava crăișor! *)
Bati murgu din chicior
Să 'ntâlnești dor cu dor,
Să sărută pân'ci mor !...

*

CCXIX.

La crâșmuța din pârloagi³¹¹)
Trii jâdauci,
Trii armânei
Trii curvi- di moldovanci
Vând vinu di trii soroaci;³¹²)
Cini be
Copchii nu face.
Da măică-mia di știe
Să duce și ie și be
Pi mini nu mă făce.

*

CCXX.

Fata mamii ce frumoasă
Puni pânza după casă
Cini-o treci să i-o ășasă.
Fata mamii giucăușă,
Puni pânza după ușă;
Nu-i agiungi 'n bătătură³¹³)
Bati paii di pi șură³¹⁴)

») Se repetă după fiecare rând.

Fata mamii cia giucată,
(iu casa nimăturată,
Cu cânipa nilucrată.
Și din an,
Și din ist an,
Intr'o, halcă³¹⁵) di bostan³¹⁸)
Și guzganu ciel măi mari •
Mergi cu chita³¹⁷) 'n spinări;
Iar guzganu ciel măi nic
Faci un calabalic.³¹⁸,)
Ari-o liacă di bumbac
Și 'ncâlcit tăt. pi-un căliap ;³¹⁹)
Azi-o liacă di borangic
Fac șoarici hargalic.³²⁰)

CCXXI.

Frunză verdi fir di linti
Măi bărbati-am prins la minți,
Ia cânipa și mi-o vindi.
Și mi-o vindi făr' di preț,
Că ieu lunia nu lucrez,
Maftia-i pentru dobitoaci³²¹)
Și miercurla nu să toarci
Joia-i pentru fată mari
Viniria di sărbătoari,
Sâmbătă di-amiază 'n gios,
Mă Iau,³²²) mă piepten frumos,

Și mă duc la popa 'n gios:
— Părinți sfinția-ta,
Mâni s'o lucra cieva?
Cam un cap di displetit
Ș'un ibovnic di iubit

CCXXII.

Di cini mi-i dor și săti
Diparti di mini sădi;
Da di cini mi-i urât,
Ieu ș'asară l-am văzut,
Mai urât mi s'o părut!

*

CCXXIII.

Tragi puică, trag și ieu
Camândoi am făcut rău;
Și tragi și pentru mini
Cam trăit odată bini
Și nu ni-a știut nimini.

*

CCXXIV.

Copilită di pi coastă,
Păru lung și mintia proastă,
Și firia copilăriască;
Ț'ar fi fost mintia ca păru
Nu iubiai pi tăt mișălu.

CCXXV.

Rabdă inimă și taci
Ca pământu cari-l calci
Că tu tăti mi li faci;
Rabdă inimă, și 'niacă
Că |'o fost mintia buiacă³⁸³)
Și firia copilăriască:
Ț'ar fi fost mintia ca păru
Nu iubiai pi tăt mișălu.

*

CCXXVI.

Dă-mă mamă după Ghiorgh
Că-i frumos mânca-l-ar colbi,³⁸⁴)
Nu mă da după Vasali
Că-i urât stuchi-l-ar câini

CCXXVII.

Măfioară bălăioară,
Mulți voinici ai pus la boală;
Ian mă bagă și pi mini
Măcar vr'o două trii zâli.

CXCXVIII.

Răσαι lună di cu sară,
Pân' bădița³⁸⁵) nu să 'nsoară;

Că di undi s'o 'nsura
Ori îi răsări, ori ba !..

*

CCXXIX.

Străinei băiet ca mini,
Nu mai iești em pi lumi;
Numai tufa din păduri
Ie străină ca și mini:
Da nici tufa nu-i străină,
Ari vârf și rădăcină,
Și mai mulți rămureli
Undi cântă turtureli.

*

CCXXX.

Frunză verdi di-alunică,
Ci vom faci noi fetică,
Câți flecăi ni să rădică,
Tot babili ni-i apucă ! ?
Foaie frunză trii cucuti
Să ni strângem feti mulți
Să dăm un răvaș³²⁶) la curți, ³²⁷)
Di-o ieși răvașu bun
Să dăm babili 'n surgun³²⁸)
Să li scoatim din Cordon.

CCXXXI,

Frunză verdi di-alunică,
Bată-ti-ar legia furnică,
Ligioaie³²⁹) mititică,
Spuni-mi cucu uni să culcă
Să mă duc să-i dau o frică³³⁰)
Să-l întreb di ci nu cântă.

GLOSAR¹⁾

— 1. — 330 cuvinte. —

Aferim, 258 = bravo !

afu, 257, dorul.

ai, 190 = ani.

aldamaș, 194, cinstea cu băutură care să face în
, urma unei vânzări,

alian, (u), 155, 292, dor întristat.

alină, 164, potolește, mângâie un dor.

altiță, 50, cămașa cusută cu flori pe la umere.

amăgeli, 288, înșelătorii, momeli.

aninoasă, 249, = amiroasă, miroasă. Se zice numai
despre flori.

argint, 31, = avere.

azimioară, 141, azimă, turtă coaptă în vatră.

Baciu, 284, ciobanul stăpân la stână.

bădița, 325, un frate mai mare, sau în genere unul
mai mare de vârstă.

bălaie, 306, de culoare cenușie deschisă, aproape
albă.

1) S'au înregistrat în acest glosar numai c a-
vintele numerotate. Numărul nu indică pagina, ci
numai însemnarea -Cronalogică- a cuvintelor. Cine
dorește să găsească sensul cuvântului în propoziți-
unea întrebuițată de popor. îl poate afla după nu-
mărătoarea făcută în ordinea obișnuită.

— 178 —

balsamana, 226, cuvânt unguresc.

baltă, 27, lac mic, apă rămasă după o ploaie.

baltag, 94, armă în formă de toporaș tu două as-
cuțișuri.

băltăgel, 85, diminutiv dela baltag.

bălțat, (bou), 210, cu părul negru având și pete al-
be pela bot-și pela cap.

bărnefe, 235, cingătoare, un fel de brâu lung și în-
gust.

basma, 254, o batistă de pânză, mare și cusută cu
flori.

băsmăluța, 105, diminutiv dela basma.

bătătură, 313, loc liber dinaintea unei case la țară

batră, 136, măcar.

bătuți, (flori), 286, flori de aciaș culoare în specia
roșii.

bele, 21, 47, necaz, povară pe cap.

bița, 130, un frate mai mare. Sinonim cu bădița.

blidili, 239, tacâmurile.

botresc, 243, munca câmpului pe care o făcea țara-
nul boerului.

boricăluie, 212, mugetul pe care-l face boul sau ta-
urul.

bondiță, 51, 273, pieptar făcut cu flori.

borș, 150, un lichid acru preparat de țărâncile noastre

bostan, 316, dovleac.

1 , \

•'mi

— 179 — '

âo/z'm', 204, **ghete**.
Maz, (ca!), SI, cu o pată albă pe frunte și pe bot.
baci, 241, cânepă nelucrată.
buna, 309, să zice despre o femeie urâtă.
buiacă, 323, zăpăcită.
buluc, 298, când vine ceva repede și cu grămada.
butcă, 116, un fel de trăsură închisă și mică.
butuci, 80, pedeapsă care se da în vechime, punând picioarele osânditului în butuci.
 Caii mtildavinești, 178, în-trecut caii moldovenești erau foarte renumiți.
calabalic, 318, tapaj, bagaje sau diverse lucruri așezate în dezordine.
călărești, 159, calare.
căliăp, 319, scule de lână sau cânepă.
cămară, 173, odaie la casa țărănească pentru conservat hrana,
cânta, 209, pomeni
cânțelărie, 65, ⇒ cancelarie.
căpătâi, 165, partea dinspre cap când doarme cineva,
căpriță, 299, un joc cu capra la Sf. Vasile.
cărăuș, 59, cel ce conduce și transportă cu căruța.
car dama, 126, plantă de apă.
cârți, 39, scrisoare.
cârți, 67, scrisori, anunțuri.
casâncă, 53, broboadă ^pentru țărancele noastre.
căși, 151, = case.
cățel, 84, rădăcina coasei.

catrință, 54, un fel de șorț de lână cu flori în două părți,
chefoasă, 45, veselă.
chica, 48, plete îungi.
chicuru, 184, o măsurătoare mică pentru băuturi.
chisăltță, 152, o mâncare țărănească făcută din ceva pisat (chisat) fărămițit tare.
chită, 317, fuiuare de cânepă.
chitești, 93, socotești, chibzuești.
chivără, 183, coif.
chivnița, 111, — pivnița.
cilighiu, 188, frumos, chipeș.
cingătoare, 134, curea sau brâu de încins trupul.
dondănim, 259, certăm.
cirezuici, 114, grămezi de vite.
ciritel, 75, tufe de copaci mici.
ciubota, 276, cizma. /
ciucălăi, 245, partea care rămâne când luăm boabele de pe porumb.
ciurăind, 121, zgomotul care îl face un lichid într'o cană.
clăti, 180, a mișca.
Coastă, 269, versantul unui deal.
colbi, 324, mânca-l-ar colbi, probabil mânca-l-ar corbii, expresie de blestem,
colbu, 256, praful. .
colțuni, 251, ciorapi.
comanac, 186, o tichie făcută din postav.

conturi, 287, secretari, fntortochieri.
copuri, 68, fundul pălăriei.
cordelii, 69, panglici.
Cordun, 294, Bucovina.
costiță, 129, un deal mai mic.
cot, 30, măsură de lungime.
cotiugeli, 9, căruțe lungi fără coș, pentru transportul lemnelor.
cotteală, 177, apă stătută și murdară.
cotloani, 176, găuri pentru adăpostul peștilor.
cotoi, 295, pisoi, motan.
covată, 174, vas de lemn în care se frământă pâinea.
creștit, 110, creștitul capului.
crucili dila firești, 130, înflorituri cu roș pe pereți caselor împrejurul feresteior.
cuconăș, 4, copilaș mic.
curătură, 280, loc rămas liber după tăerea unei păduri.
curecki, 149, varză.
curți, 327, locuința proprietarului, boeruluidintr'un sat
cușma, 213, căciulă ciobăneasca.
Dalbă, 140, frumoasă și gingașă.
dialăstâncă, 36, materie scumpă.
dijma, 197, vama.
divan, -166, divan domnesc.
divan, 125, pat mare de scânduri.
dobitoaci, 321, vite,
dubalari, 64, cer care dubesc peile.

dudău, 102, buruiană.
duduci, 233, fete de boer.
dughenili, 158, prăvălie,
dumbrava, 25, pădure de stejari.
dupălai, 244, flăcăi voinici și grași,
durdura, 195, pușcă haiducească.
Fâșcâitul, 98, fluieratul,
ferminia, 161, scurteică cu blană.
frică (să-i dau o), 330, să-i dau o spaimă.
fustă, 291, rochie.
Găitan, 162, fire împletite.
gâlghior, 74, gălbior.
găluști, 221, sarmale.
gângăiă, 3, plânsul copilașilor mici.
gărăfuță, 193, sticlută.
gârliciu, 120, gura sau intrarea la pivniță.
gherghef, 6, un instrument pentru cusut flori pe pânză
ghilești, 230, a înălbi pânza spălând-o și uscând-o mereu.
ghintuită, 106, pușcă cu țeava scobită spre a merge glonte mai repede.
gioară, 41, limpede ca și cristalul.
giubeli, 232, haină lungă purtată de boeri și de haiduci.
giabetuța, 145, diminutiv dela gittbia.
giubia, 160, *Ci. giubeli.* *
giupăniasă, 171, femeia unui om mai bogat.
glod. 28, noroi.

glodoasă, 117, noroioasă.
godaci, 304, porcei.
grăimia, 99, mulțime de oameni.
grohăie, 211, țipătul înădușit al porcilor.
grosu, 58, închisoare. ,
grosureli, 11, diminutiv de la gros.
gulerat, 202, cel ce poartă guler și haine orășenești
Hacu, 34, simbria, leafa.
hădă, 308, urâtă tare.
haini brașovinești, 179. manufactura de Brașov era foarte răspândită în trecut.
halcă, 315, o bucată de dovleac sau de carne.
harbuz, 300, pepene verde.
hargalic, 320, tapaj, răscoală și deranj de lucruri.
haru, 203, obiceiul, năravul.
hătureli, 167, hotarul între două ogoare.
heleşteu, 156, un lac cu stuf împrejur.
herghelii, 115, grupuri de cai.
hiclian, 278 = viclean.
horopsăști, 296, pedepsești.
hudiță. 142; o stradă mică și îngustă.
hulubaș, 157, porumbel.
hurducă, 247, să-cutremură, să mișcă.
larmaroaci, 36, bâlciuri.
ibovnica, 128, iubita, amanta.
iernat, 301, hrănit cu nutreț în timpul iernii.
iminii, 101, pantofi de piele scumpă.
împănată, 310, îmbrăcată, împodobită.

încătrăniți, 78, înegrite.
închegi. 267, a închegă laptele cu cheag.
încrucșați, *Ti*, pusă una peste alta în formă de cruce.
înghii (o), 237, o invită, o chiamă.
inima arsă, 133, supărat
înprourati 147 = în prouri, să zicea mai de mult când plecau cirezile de vite la păscut.
întina (să), 163, să prinde fără multă siguranță, în suspensiune, agățat.
întorsura uliții, 118, la răspântia uliții.
irmilici, 200, monedă veche turcască.
Ispas, 231, înălțarea Domnului la 40 de zile după Paști.
izvoară, 216, locuri jo*se de unde curg izvoarele.
Jâi, 44, 250, pădure mare și pustie.
jarcă, 228, palmă.
tăi, (suman), 224, suman de culoare cenușie.
Iau, 322, spăl.
leftiru, 185, o monedă veche.
lelița, 270, o soră mai mare.
liac (fără di), 7, fără nici o.
liasă, 205, împletitură de nuele.
llichioae, 329, animal domestic sau și sălbatic.
Uțâșoara, 264— lițișoara,
livadă, 154, grădină cu pomi roditori.
logofeți, 66. scriitori, copiști.
uncuța, 88, diminutiv de la luncă, locul acoperit cu

arbori sau iarbă în preajma unei ape curgătoare.

Mărgăritărești, 46, rodește mărgăritare.

marghiol, 265, ștregar, glumeț cu tetele.

măsia, 85, partea lată dela coasă.

mâță, 261, pisică.

mâț&șel, 189= mititel.

mătușă, 290, babă bătrână sau tușă.

meri-peri, 234, un fel de meri eu fructele mici.

moaca, 262, un fel de măciucă de lemn gros.

mohor, 238, când se lasă un ogor nelucrat crește mohor.

muchi, 132, vârful.

muchia, 100, vârful dealului.

murgi (pene), 12, pene cenușii.

murgi (cai), 38, cai de culoare cenușie închisă.

Nădejdia, 20, speranța, protectoarea.

năframă, 198, o batistă cu flori.

naiba, 227, dracul, necuratul.

naramgii, 35, postav de culoare galbenă roșiatică

negura, 127, ceața ce se lasă pe ape dimineața.

nevoiți, 283, necazurile, suferințele materiale.

Obor, 72, împrejurare de vite pe câmp.

oca, 92, măsură mai mare decât un kilogram.

ocol, 71, împrejurare de vite pe câmp său în sat.

oghial, 293, plapumă.

ogor, 77, câmp cultivat.

olan, 56, voinic.

jf t
%

fc
jf
m
f
1
ț /
;

omuraș, 229— omușor, diminutiv dela om, formă veche.

ort, 29, bani din trecut care valo/au 2 lei vechi și 4 parale.

otaci, 32, un loc împrejmuit pe câmp unde dorm vitele noaptea

Păducel, 83, un copăcel mic în pădure.

pălăind, 124, fluturând șgomotul ce-l face o rochie sau o broboad ^pf timpul mersului.

vâlc, 37, grămadă, grup. ,

pardosâtă, 137= pardosită.

pârlita, 307, necăjită, amărâta.

pârloagi, 215, 311, un loc acoperit cu iarbă și iornat din mai multe dealuri și văi.

pasat, 222, boabe de porumb măcinate mari.

pătrăreli, 8, lemn tăiat tūt formă de dreptunghi.

pătureli, 10, diminutiv dela pat.

penișoară, 42, pana de scris, condei.

pestriță, 305, alb cu negru.

pită, 223, pâine.

plăgii, 103, bucăți de pământ și iarbă ce vin pe râuri. '

plăzuiiești, 217, face, alcătuește.

plioscăind, 122, zgomotul ce-l fac papuci în timpul mersului.

poată, 2, marginea unui codru.

poamă, 236, struguri.

podhod, 206, la carat provizie pentru armate.

podvadă, 49, munca obligatorie către stăpânirea străină.
policioară, 275, diminutiv dela poliță.
poliță, 274, un rost mic la hoarnă sau sobă.
poloagi, 82, brazde cosite.
pornială, (tn) 146, când pleacă oile la păscut.
porumbăcel, 76, cenușiu roșietic.
potlog, 277, cârpitura care se pune la opincele stricate.
potmol, 219, strânse roată Jji grămadă.
primenială, 43, schimb de haine curate.
promoroacă, 272, bruma ce se pune pe copaci dimineața mai ales iarna. v
prundureli, 169, diminutiv dela prund, petriș.
pustia, 95, blestemata, nenorocita.
Radavoi, 107, necunoscut.
roiăua, 57, nume dat de Turci, Principatelor.
rânchezul, 97, nechezatul cailor.
râsăchită, 266 = risipită, dărâmată. ;
răvaș, (e) , 40, 148, 326, scrisori, legitimații.
rug, 1, arbustul spinos pe care rodește murele.
ruja, 17, floare roșie.
Rusalim, 61 = Ierusalim.
Șacșării, 255, un fel de pantaloni largi ca șalvarii turcești^
săctiman, 55, cuvânt turcesc.
Sânzâieni, 276 = Sânzieni, sărbătoarea florilor la 24 Iunie.
șatră, 199, organizația iganilor în grupuri.

scârba, 175, 281, supărarea, tristețea.
scârbili, 22, pl. dela scârbă.
scumpie, 135, niândră și pretențioasă, v/
scutura, 196, a* curați, âlu a tot.
securici, 87, din nutiv d#a secure, unealtă de tăiat lemne. ^ •
sfădi, 191, ce;ta.
șinuia, 5, a pune șine laț roatele carului, k
șleah, 181, ^rum mare dț țară.
sloboadi, 19 a da drumu la ceva, a izbucni.
soroaci, 31^, ceva hotărât de soartă.
sorți, 63, rierutarea flăcăilor.
soția me, ?08, tovarășul meu.
soțioară, p, tovarășă, p^etenă.
spuma, Iți ceva alb și delicat când servește de comparație.
spuză, lo. jăratice, jar.
stângenji, 70, culoare violet închis.
„stârnit, 62, inventat, iscodit.
statură, W, statură.
stătu, 170 înfățișarea corpului.
Istătuță, 242, fata staturii, care stă mai mulți ani I nemăritată.
stolnicu, 153, șeful bșicatar la masa domnească.
straiii, 24, hainele.
strămuraș, 60, creangă subțire și tânără.
strașnică, 131, grozava, teribilă. —
strujani, 260, tulpina porumbului lăiată și fără boabe.

stopai, 207, înainte. *
șură, 314, grajd pentru phut tneltele de lucru la câmp. |
surgun, 328, exil. , I
suri (cai) 192, cai de culoar» cenușie deschis*.
 Tabâltoc, 253, un sac mic tntentru mălaj și făină.
talfturi, 109, curele la șeaua calului. I '
talgir, 268, talger, tacâm, farfurie de târlă. j
talipni, 201, bani vechi. ;|
tandalicu, 240, zăpăcitul, ștregarul. i
târ/ia, 104, prispă, cerdac, balcon în fața casei ță- ||
 " * • — r rânești.
temei, 13, cu multă stăruință; cu mult avâitt.
tescovine, 222, rachiu făcut ^ n fructe. 4)
rewnifz, 79= temniță, m'Chisbare. \f
ț/zl, 26, noroi, glod. \
tindă, 303, antreul la o casă de țară.
țipă-ți, 225, adă, trimite. • M
tirenești, 139, ca un tiran. '
toacă (pila), ZII, când este soarele spre asfințit h
 pela ora 4 p. m. || j
toa/ite, 252, proastă și urâtă. 1 '
țol, 289, lăicere, așternuturi de pus pe jos. I
toplită, 91, un părâu mic care pleacă dintr'un râu.
trag (să), 14, să pătimesc, să sufăr.
trântit, ^172, 263, azvârlit, aruncat și sensul de lovit.
troacă, 285, vas de lemn sau și de fer în care se
 dă de mâncare porcilor.

tutiäk, 52, broboadă de satin.
tuqfan galbän, 123> Jn vechime o mare podoabă.
jjrcânești, 218, căciule țurcânești, cu lâna moale ș
 creață
 yiceli, 168, vase mici făcute din lut.
uiiți, 119, drumuri drfțară prin sat.
 ; *uluc*, 297, o înctpereîăcută din scânduri și pusă la
 fântână pentru a bea vitele apă
 Vadra, 182, vas mare pentru măsurat vin.
vălie, 214, locuri joase, pe văi.
varat, 302, a ține vitele în timpul verii cu nutreț.
vârșuliță, 90, plasă de prins pește,
vatră, 15, o sobă deschisă (hoarnă) unde arde fo-
 cul, obișnuită la casele de țară.
vele&ie, 113= veresie, credit.
velnița, 112, fabrică de spl^t.
vieolu, 144= viscolul, ninsoare cu vânt.
vremuești, 143, când timpul (vremea) să schimbă în
 rău (frig).
 | i Zăcut, 282, când zaci bolnav,
 j *zama*, 248, supa sau borșul ciorba preparată cu
 j carne.
zăvoi, 108, tufișul sau pădurea de pe malul apelor
 curgătoare.
zminceluță, 89, nuele tinere și subțiri.
 ' *urăiesc*, 246, zgomotul pe care îl făc buni de nic-
 hel și argint.
zurățul, 96, zgomotul armelor.

CUPRINSUL:

*Scrisoarna culegătorului către bădița Năstasă Crefu
dela care a adunat cântecele-*

	<u>pag-</u>
<i>Cântece de jale: I-XLIX.</i>	35
<i>Cântece ostășești: L-LX.</i>	69,
<i>Cântece haiducești și de votnkie : LXI-LXXH.</i>	79
<i>Cântece de dor: LXXIH-CL.</i>	89
<i>Cântece bătrânești; CJfcGIX.</i>	111
<i>Hore și chiuituri: eX-GCXXXI.</i>	127
<i>Glosar • 1-330 cuvinte.</i>	178

